

ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ
Фаховий музичний коледж
ЦК «Теорія музики»

ТЕОРІЯ МУЗИКИ

IV курс

Дніпро | ЛІРА | 2025

ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ
Фаховий музичний коледж
ЦК «Теорія музики»

ТЕОРІЯ МУЗИКИ

(IV курс)

Навчально-методичний посібник

**для студентів музичного коледжу
зі спеціальності В5 «Музичне мистецтво»**

Дніпро
ЛІРА
2025

УДК 78.01(072)
Т33

Ухвалено до друку Науково-методичною радою
Дніпровської академії музики
(протокол № 6 від 26 червня 2025 року).
Ухвалено на засіданні ЦК «Теорія музики»
(протокол № 5 від 2 квітня 2025 р.).

Рецензенти:

Щігова С. А. – кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри історії та теорії музики Дніпровської академії музики;

Варакута М. І. – кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри музикознавства, композиції та виконавської майстерності Дніпровської академії музики;

Мартинек Т. М. – викладач-методист ЦК «Теорія музики» Фахового музичного коледжу Дніпровської академії музики.

Укладачі:

Лютько Л. П. – викладач-методист ЦК «Теорія музики» Фахового музичного коледжу Дніпровської академії музики»;

Горчакова І. О. – викладач-методист Фахового музичного коледжу Дніпровської академії музики.

Т 33 Теорія музики (IV курс): навчально-методичний посібник для студентів спеціальності В5 «Музичне мистецтво» / Укладачі: Лютько Л. П., Горчакова І.О. – Дніпро: ЛІРА, 2025. – 112 с.

ISBN 978-617-8519-83-4

Посібник «Теорія музики (IV курс)» призначений для студентів та викладачів музичних коледжів. Він стане помічником тим студентам, які бажають розвивати творчі здібності, аналітичні навички, почуття ритму і всі види музичного слуху: тонального, інтервального, гармонічного, тембрового. Для цього розроблена система занять за тижнями, яка представлена у цьому посібнику. Посібник буде корисний також і викладачам, які прагнуть переосмислити і оновити традиційні форми і методи викладання сольфеджіо, теорії, гармонії, а саме – зв'язати їх в єдиний комплекс, додати більше творчості і об'єднати теоретичні знання з практикою.

УДК 78.01(072)

© Лютько Л. П.,
Горчакова І. О., 2025
© Дніпровська академія
музики, 2025
© ЛІРА, 2025

ISBN 978-617-8519-83-4

ЗМІСТ

Передмова	5
Тематичний план	7
РОЗДІЛ I. Практичні завдання.....	12
Тиждень 1-2	12
Тиждень 3-4	16
Тиждень 5-6	20
Тиждень 7-8	23
Тиждень 9-10	26
Тиждень 11-12	30
Тиждень 13-14	33
Тиждень 15-16	36
Тиждень 17. Контрольні завдання (письмові).....	39
Тиждень 17. Контрольні завдання (усні)	39
Тиждень 18-19	40
Тиждень 20-21	43
Тиждень 22-23	45
Тиждень 24-25	47
Тиждень 26-27	51
Тиждень 28-29	55
Тиждень 30-31	60
Тиждень 32.....	63
Тиждень 33 Контрольні завдання (письмові).....	65
Тиждень 33 Контрольні завдання (усні)	65
РОЗДІЛ II. Конспекти з гармонії	66
Відхилення	66
Відхилення за участю побічних S	70
Модуляція в тональності I ступеню спорідненості (напрямок D)	71
Модуляція в тональності I ступеню спорідненості (напрямок S).....	73
II та III ступені спорідненості тональностей. Модуляція в тональності II ступеню спорідненості (поступова).....	75
Неакордові звуки.....	77

Органний пункт	78
Енгармонізм ММаж ₇ , ММаж _{7⁻⁵}	81
Модуляція через енгармонізм ММаж ₇ і ММаж _{7⁻⁵} (D ₇ , D _{7⁻⁵})	83
Модуляція через енгармонізм З _{м7}	84
Мажоро-мінор однойменний та паралельний	87
Деякі засоби організації музичної тканини в ХХ — ХХІ століттях	88
РОЗДІЛ ІІІ. Додатки	91
Тренувальний лист «Ритм» № 12	91
Тренувальний лист «Ритм» № 12а	92
Тренувальний лист «Ритм» № 12б	92
Тренувальний лист «Ритм» № 13	93
Тренувальний лист «Ритм» № 13а	95
Тренувальний лист «Ритм» № 14. Мішані розміри	96
Тренувальний лист «Ритм» № 15. Перемінні розміри	96
Додатки для виконання творчих робіт	97
Список літератури	108

ПЕРЕДМОВА

Задачі IV курсу наступні:

I. Сольфеджіо

1. Інтенаційні вправи:

- продовжити інтонаційні вправи з акордами, їх спроможністю розв'язуватись у різні тональності з урахуванням енгармонічної заміни; з послідовностями, що містять фригійські звороти, альтеровані акорди, відхилення, модуляції;
- продовжити розвиток тональної техніки, інтервальної техніки;
- читати з листа одноголосся, ансамблеві твори, хорові твори (в тому числі поліфонію Й. С. Баха, В. Мартинюк тощо), інструментальні твори в перекладі для хору.

2. Визначати на слух:

- діатонічні інтервали у двоголосних фразах, альтеровані інтервали з розв'язанням;
- акорди з оберненнями поза тональністю: ММаж₇, ММін₇, МЗ₇, З₇;
- ММаж₇, МЗ₇, З₇ із розв'язанням у різні тональності з урахуванням енгармонічної заміни;
- речення, що містять найбільш вживані гармонічні звороти, відхилення і модуляції.

3. Диктанти:

- одно-, дво-, триголосні відповідно до рівня групи;
- темброві, як solo будь-якого інструменту у супроводі оркестру;
- темброві, як заповнення відсутніх фрагментів у наданій квартетній або оркестровій партитурі.

II. Гармонія:

- протягом року системно працювати над гармонізацією мелодії за участю альтерованих акордів DD, відхилень, модуляцій у тональності I ступеню спорідненості;
- ознайомитися з такими важливими явищами в гармонії як:
 - модуляція в далекі тональності (поступова та раптова);
 - неакордові звуки, органний пункт;
 - мажоро-мінор;
 - нові техніки композиції в сучасній музиці.

III. Ритм:

Працювати над більш складними дво-триголосними партитурами, що містять синкопи, дрібні тривалості, фігури з особливим розподілом тривалостей (тріолями, квінтолями, септолями тощо), мішані розміри, перемінні розміри.

IV. Інструменти:

- записувати як диктант оркестрові теми, що проводяться двома різними інструментами в унісон, октаву, терцію або сексту, в тембровому варіюванні;
- записувати їх відповідно викладу в оркестровій партитурі (у відповідних ключах і транспонуванні).

V. Аналіз:

- аналізувати фрагменти музичних творів, що містять різноманітні модуляційні процеси, альтеровані співзвуччя, ускладнення музичної тканини неакордовими звуками, органний пункт, засоби мажоро-мінору;
- особливу увагу приділити аналізу експозиційних частин у творах віденської класичної школи: будуванню форми, мелодичних ліній, ритміки, ролі гармонічних функцій.

VI. Творчість:

- створювати для різних інструментів дуети, тріо, квартети спочатку в формі періоду, а потім у 2-3-частинних простих формах у жанрі менуету, в стилі віденських класиків (у групах менш підготовлених, менш обізнаних у роботі з ключами «до» та інструментами симфонічного оркестру, можна пропонувати створювати дуети, тріо для ансамблів будь-якого іншого інструментального або вокального складу із записом у клавірі);
- вміти скласти та записати п'єсу для будь-якого духового або струнного інструменту у супроводі фортепіано;
- вміти заповнити відсутні фрагменти в хоралах Й. С. Баха, створити самостійно хорал у такому ж стилі;
- вміти гармонізувати варіантно у вільній фактурі мелодії українських народніх пісень.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Сольфеджування	Гармонія	Ритм	Інструменти	Аналіз (нотний)	Творчість
Перший семестр						
1-2	Повторення гам усіх видів і головних септ-акордів з оберненнями, найбільш вживаних зворотів з DD, а також зворотів натурального мінору.	Повторення матеріалу III курсу.			Аналіз гармонії в ансамблевих творах: дусти духових інструментів.	Створення і запис в аколаді дуету на наданий верхній голос в жанрі менуету (8 тактів) для двох духових інструментів.
3-4	Спів і визначення на слух у гармонічному чотириголосі послідовностей із відхиленнями в мажорі.	Відхилення в мажорі. Хроматичні секвенції в мажорі.	Дводольні (2/4, 4/4) ритмічні партитури за участю дрібних тривалостей.	Дублювання в унісон тембрів двох різних інструментів в оркестрових партіях.	Аналіз гармонії в ансамблевих творах: дусти струнних інструментів.	Створення і запис в аколаді дуету на наданий верхній голос в жанрі менуету (8 тактів) для двох струнних інструментів.
5-6	Спів і визначення на слух у гармонічному чотириголосі послідовностей із відхиленнями в мінорі.	Відхилення в мінорі. Хроматичні секвенції в мінорі.			Аналіз гармонії в триголосних інструментальних ансамблях (тріо) – експозиційний період (однотональний).	Створення і запис партитури тріо (експозиційний період) у жанрі менуету для V-по I, V-по II та Cello, або Fl, Ob та Fag.
7-8	Спів і визначення на слух у гармонічному чотириголосі послідовностей із відхиленнями в мажорі та мінорі за участю побічних S.	Відхилення в мажорі та мінорі за участю побічних S.	Тридольні (3/4) партитури за участю дрібних тривалостей.	Дублювання в октаву тембрів двох різних інструментів в оркестрових партіях.	Аналіз гармонії середніх розділів інструментальних тріо струнних.	Підготовка до створення середнього розділу тріо через секвенціювання наданих мотивів і запису їх у тристроковій партитурі.
9-10	Спів і визначення на слух модуляційних побудов із мажора в тональності III та V ступеней.	I ступінь спорідненості тональностей. Модуляції із мажору в тональності III та V ступеней (напрямок D).			1. Аналіз одноголосних модулюючих періодів. 2. Аналіз багатоголосних модулюючих періодів (у тональності V ступені).	1. Створення одноголосних модулюючих періодів. 2. Створення багатоголосних модулюючих періодів (у тональності V ступені).

№	Сольфеджування	Гармонія	Ритм	Інструменти	Аналіз (нотний)	Творчість
11-12	Спів і визначення на слух модуляційних побудов із мінора в тональності III, V та VII ступеней.	Модуляції із мінору в тональності III, V та VII ступеней (напрямок D).	Тридольні (3/8) партитури за участю дрібних тривалостей.		Аналіз засобів створення середнього розділу тричастинної форми (партитура).	Продовження наданого першого речення до періоду, додавання середнього розділу. Запис партитури.
13-14	Спів і визначення на слух модуляційних побудов із мажору в тональності II, IV та VI ступеней.	Модуляція із мажору в тональності II, IV та VI ступеней (напрямок S).	Ускладнення ритмів у дводольних партитурах квінт-лями і септолями .	Паралельний рух у терцію в оркестрових партіях (двоголосний тембровий диктант).	Аналіз зразка менуету у формі da saro (тріо духових).	Перекладання наданих експозицій менуетів В. А. Моцарта для тріо духових . Додавання середнього розділу.
15-16	Спів і визначення на слух модуляційних побудов із мінору в тональності IV та VI ступеней.	Модуляція із мінору в тональності IV та VI ступеней (напрямок S).	Повторення і закріплення набутих навичок.		Аналіз ансамблевої партитури твору у простій тричастинній формі (менуети віденських класиків).	Створення для обраних інструментів три-строкової партитури твору (в стилі менуетів віденських класиків).
17	Контрольні завдання					
	Написання диктантів (1-2-3-голосний – відповідно до рівня групи). Спів і визначення на слух модуляцій в тональності I ступеню спорідненості. Запис цифровою гармонією чотиритактових побудов.	Гра на фортепіано секвенцій за участю типових гармонічних зворотів та модулюючих побудов у формі речення. Гармонізація мелодії з модуляцією в тональності I ступеню спорідненості.			Аналіз гармонії в партитурі твору (інструментальний ансамбль, струнний квартет).	

Другий семестр

18-19	<p>Поступова модуляція у віддалені тональності. Читання з листа поліфонічного триголосся (експозиції фуг Й. С. Баха та фрагменти творів старовинних композиторів).</p>	<p>II та III ступені спорідненості тональностей. Поступова модуляція у віддалені тональності.</p>	<p>Ускладнені ритмічні партитури (3/4) з квінттолями та септолями.</p>	<p>Аналіз засобів переходу в споріднені та віддалені тональності на прикладі творів В. А. Моцарта, Л. Бетховена та Ф. Шопена.</p>	<p>Зміна регістрів, темброве варіювання теми.</p>	<p>Аналіз засобів переходу в споріднені та віддалені тональності на прикладі творів В. А. Моцарта, Л. Бетховена та Ф. Шопена.</p>
20-21	<p>Продовження роботи з поступовою модуляцією у віддалені тональності.</p>	<p>Неакордові звуки. Органний пункт.</p>		<p>Аналіз гармонії в каденціях хоралів Й. С. Баха.</p>	<p>Аналіз гармонії в каденціях хоралів Й. С. Баха.</p>	<p>Дописування відсутніх фрагментів у каденціях хоралів Й. С. Баха.</p>
22-23	<p>Енгармонізм акордів у співі та визначенні на слух: ММаж₇ як D_7, DD_7 та L_7; ММаж₇⁻⁵ як $D_7^{-5}, DD_7^{-5}, D_3^{4-5}, DD_3^{4-5}$.</p>	<p>Енгармонізм акордів у грі на ф-но та письмових роботах: ММаж₇ як D_7, DD_7 та L_7; ММаж₇⁻⁵ як $D_7^{-5}, DD_7^{-5}, D_3^{4-5}, DD_3^{4-5}$.</p>	<p>Ритмічні партитури з мішаними розмірами (5/4, 7/4, 5/8, 7/8).</p>	<p>Продовження аналізу хоралів Й. С. Баха.</p>	<p>Інструментальні solo в середніх голосах оркестрової тканини.</p>	<p>Продовження аналізу хоралів Й. С. Баха.</p>
24-25	<p>Спів модуляційних побудов, що містять енгармонізм ММаж₇ (D₇).</p>	<p>Модуляція через енгармонізм ММаж₇ (D₇).</p>	<p>Ритмічні партитури з перемінними розмірами.</p>	<p>Аналіз музичних прикладів, що містять модуляцію через енгармонізм ММаж₇ (D₇).</p>		
26-27	<p>Спів і визначення на слух $Зм_7$ як VI_7 і $DDVI_7$. Спів модуляційних побудов, що містять енгармонізм $Зм_7$.</p>	<p>Розв'язування $Зм_7$ як VI_7 і $DDVI_7$. Ознайомлення з модуляцією через енгармонізм $Зм_7$.</p>	<p>Ритмічні канони у виконанні двох учасників імпровізаційно.</p>	<p>Аналіз гармонії в партитурах струнних квартетів.</p>	<p>Запис на слух відсутніх фрагментів у квартетних партитурах.</p>	<p>Виправлення помилок у запису партитур струнних квартетів.</p>
28-29	<p>Читання з листа інструментальних творів у перекладі для хору.</p>	<p>Мажоро-мінор (ознайомлення). Імпровізація на фортепіано у вільній фактурі в мажорно-мінорній тональній системі.</p>	<p>Прослуховування ритму ударних інструментів, що супроводжують тему в симфонічному фрагменті.</p>	<p>Аналіз музичних прикладів, що містять акорди мажоро-мінору.</p>	<p>Запис ритму ударних інструментів, що супроводжують тему в симфонічному фрагменті.</p>	<p>Створення квартетної партитури за наданою партією V-по I (8-тактова експозиція).</p>

30-31	Повторення гам всіх ладів, гам хроматичних та альтерованих, засобів перетворення діатонічних інтервалів на хроматичні з розв'язанням у можливій тональності.	Деякі засоби організації музичної тканини в XX — XXI століттях.		Заповнення відсутніх фрагментів у симфонічній партитурі.	Аналіз фрагментів творів сучасних авторів, що містять новітні позначки нотного письма.	Створення і запис п'єси із супроводом у простій тричастинній формі для будь-якого духового інструменту.
32	Повторення альтерації в акордах S і D груп та їх енгармонічної заміни з розв'язанням у можливій тональності.	Повторення матеріалу IV курсу.	Повторення і закріплення отриманих навичок.	Заповнення відсутніх фрагментів у симфонічній партитурі.		Прослуховування і рецензування творчих робіт (п'єса для духового інструменту у простій тричастинній формі).
33	Контрольні завдання (письмові)					
<p>Написання диктанту: одноголосного з визначенням гармонії; двоголосного або триголосного поліфонічного складу з хроматизмами.</p>	<p>Гармонізація мелодії за участю всіх вивчених гармонічних зворотів (можливо у вільній фактурі).</p>		<p>Дописування відсутніх фрагментів у партитурі струнного квартету (або будь-якого ансамблю іншого складу), що звучить у запису, або соло будь-якого інструменту в оркестровому фрагменті.</p>	<p>Аналіз гармонії твору в більш розвиненій фактурі, що містить всі види неакордових звуків (експозиційна частина малої форми).</p>		

Контрольні завдання (усні)			
<p>Слів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – гам всіх ладів; – гам хроматичних та альтерованих; – діатонічних інтервалів із перетворенням на хроматичні і розв'язанням у можливій тональності; – лаконічних модуляційних побудов у тональності I ступеню спорідненості. <p>Розв'язання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ММаж₇ як D_7, DD_7 та L_7; – ММаж₇⁻⁵ як D_7^{-5}, DD_7^{-5}, D_3^{4-5}, DD_3^{4-5}; – Зм₇ як VI_7 та $DDVI_7$ з оберненнями. <p>Читання з листа: одноголосся, двоголосся з фортепіано, вокальних дуетів.</p>	<p>Гра на фортепіано:</p> <ul style="list-style-type: none"> – модуляцій у тональності I ступеню спорідненості (бажано у формі періоду); – секвенцій діатонічних і модулюючих (хроматичних і транспонуючих) із найбільш типовими гармонічними зворотами. 	<p>Визначення на слух</p> <p>акордових послідовностей, що містять відхилення, модуляції, альтеровану DD, фригійські звороти.</p>	

РОЗДІЛ І
Практичні завдання
Тиждень 1-2

I. Сольфеджіо

1. Інтенаційні вправи.
Повторити:
 - а) гами усіх видів;
 - б) головні септакорди з оберненнями (II₇, VII₇, D₇, DD₇);
 - в) найбільш вживані звороти з ними;
 - г) фригійські звороти в мелодії, в басу.
2. Визначати на слух:
 - а) септакорди з оберненнями поза тональністью (MMаж₇, MМін₇, МЗм₇, Зм₇, D₉, D₇⁶);
 - б) послідовності у чотириголосі з гармонічними зворотами, що містять обернення II₇, VII₇, D₇, різновиди DD₇, фригійські звороти.
3. Співати по нотах:
 - а) Одноголосся;
 - б) поліфонічне 2-3-голосся: Й. С. Бах. Добре темперований клавір, II том (далі — ДТК II), Прелюдія h-moll (робота над партіями);
4. багатоголосся (читання з листа).
5. Диктанти:
1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи.

II. Гармонія

Повторення матеріалу III курсу.

1. Повторити конспекти з гармонії, надані в посібнику «Теорія музики (III курс)».
2. Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки Скуратовського В. І. (діатонічні секвенції, подвійна домінанта).
3. На фортепіано: грати найбільш вживані звороти з оберненнями II₇, VII₇, D₇, різновидами DD₇, фригійськими зворотами. Використати приклади конспекту з гармонії, що знаходиться в посібнику «Теорія музики III курс».

III. Ритм _____

IV. Інструменти _____

V. Аналіз

Аналізувати структуру, гармонію, рух голосів у менуетах Й. С. Баха, Й. Кригера, Г. Генделя з метою перекладання їх для дуету духових інструментів, а потім самостійного створення дуетів у такому ж стилі:

Й. С. Бах. Менует (із зошита Анни Магдалени Бах)

Moderato

First system of the musical score for J.S. Bach's Minuet. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The first measure starts with a piano (*p*) dynamic. The melody in the treble staff is a simple eighth-note pattern, while the bass staff provides a steady accompaniment of quarter notes.

Й. С. Бах. Менует (із зошита Анни Магдалени Бах)

Second system of the musical score for J.S. Bach's Minuet. It continues from the first system. The treble staff features a melodic line with a trill (marked with a 'w') in the third measure. The bass staff continues with its accompaniment. The dynamics shift from piano (*p*) to mezzo-forte (*mf*) in the third measure.

Й. Кригер. Менует

First system of the musical score for J. Krieger's Minuet. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The first measure starts with a forte (*f*) dynamic and is marked *non legato*. The melody in the treble staff is a simple eighth-note pattern, while the bass staff provides a steady accompaniment of quarter notes.

Г. Гендель. Менует

Handwritten musical score for the first system of G. Handel's Minuet. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The first measure is marked with a piano (*p*) dynamic. The melody in the treble staff is simple and rhythmic, while the bass staff provides a steady accompaniment.

Handwritten musical score for the second system of G. Handel's Minuet, continuing from the first system. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The melody in the treble staff continues with a slight variation in rhythm, and the bass staff continues with its accompaniment.

VI. Творчість

1. Менуети Й. С. Баха, Й. Кригера, Г. Генделя перекласти для дуету духових інструментів (склад обрати самостійно).
2. Створити дуети на наданий верхній голос для запропонованого складу духових інструментів:

Handwritten musical score for the first instrument part of a duet. It consists of two staves: a treble clef staff labeled 'Fl.' (Flute) and a bass clef staff labeled 'Cl. Bb' (Clarinet in Bb). The key signature is two flats (Bb, Eb) and the time signature is 3/4. The melody in the flute staff is simple and rhythmic, while the clarinet staff is empty.

Handwritten musical score for the second instrument part of a duet. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is two flats (Bb, Eb) and the time signature is 3/4. The melody in the treble staff continues from the first part, while the bass staff is empty.

Handwritten musical score for the first instrument part of a duet. It consists of two staves: a treble clef staff labeled 'Ob.' (Oboe) and a bass clef staff labeled 'Cor. F' (Cor Anglais in F). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The melody in the oboe staff is simple and rhythmic, while the cor Anglais staff is empty.

Handwritten musical score for the second instrument part of a duet. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The melody in the treble staff continues from the first part, while the bass staff is empty.

Ob.

Fag.

Ob.

Fag.

Tr-ba Bb

Tr-ne

Tr-ba Bb

Tr-ne

Тиждень 3-4

I. Сольфеджіо

- Інтенаційні вправи:
 - співати чотириголосні послідовності з **відхиленнями в мажорі**:
 $T D_3^4 \rightarrow VI D_3^4 \rightarrow S D_3^4 \rightarrow II II^{\Gamma} K D_7 T$;
 $T D_2 \rightarrow S_6 D_2 \rightarrow II_6 II_5^6 DD_5^6 K D_7 T$
і окремі звороти, що наведені в конспекті (№№ 1а, 1б, 2а, 2б, 3);
- хорали за темою «Відхилення в мажорі».
- Визначати на слух 2-4-тактові побудови з відхиленнями в мажорі.
- Співати по нотах:
 - Одноголосся;
 - поліфонічне 2-3-голосся: Й. С. Бах. ДТК II, Прелюдія h-moll (виконання дуетами та з фортепіано);
 - багатоголосся (читання з листа): Дж. Россіні. Опера «Вільгельм Тель». Хор з II дії тощо.
- Диктанти:
 - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - темброві.

II. Гармонія

Відхилення в мажорі. Хроматичні секвенції в мажорі.

- Аналізувати приклади, що наведені в конспекті.
- Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки В. Скуратовського «Задачі по гармонії. Частина 1» (далі — «Задачі 1»), №№ 1, 3, 5, 7, 9 (б), №№ 1, 3, 5, 7, 9 (в).
- На фортепіано: грати в чотириголоссі фрази з найбільш вживаними зворотами, що містять відхилення в мажорі (конспект: приклади №№ 1а, 1б, 2а, 2б, 3).

III. Ритм

Дводольні ритмічні партитури (2/4, 4/4) за участю дрібних тривалостей. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 12.

IV. Інструменти

Дублювання **в унісон** тембрів двох різних інструментів в оркестрових партіях.

Диктанти, над якими працювали на занятті, записати відповідно до викладу в оркестровій партитурі.

V. Аналіз

Аналізувати структуру, гармонію, рух голосів у менуетах Й. С. Баха, Г. Генделя, Й. Гайдна з метою перекладання їх для дуету **струнних** інструментів, а потім самостійного створення дуетів у такому ж стилі:

Й. С. Бах. Менует (із зошита Анни Магдалени Бах)

Moderato

mf

Й. С. Бах. Менует (із зошита Анни Магдалени Бах)

Moderato

mf

Г. Гендель. Арія з сюїти

Lentamente

p *tr* *cresc.*

Й. Гайдн. Канон (Менует)

VI. Творчість

1. Менуети Й. С. Баха, Г. Генделя, Й. Гайдна перекласти для дуету струнних інструментів (склад обрати самостійно).
2. Створити дуети на наданий верхній голос для запропонованого складу струнних інструментів:

First system of musical notation. Treble clef, key signature of two sharps (F# and C#). The treble staff contains a melodic line with eighth and quarter notes. The bass staff is empty.

Second system of musical notation. Bass clef, 3/4 time signature. Includes staves for Violin I (V-la) and Violin II (V-c). Both staves contain a melodic line with eighth and quarter notes.

Third system of musical notation. Bass clef, key signature of two sharps (F# and C#). The staff contains a melodic line with eighth and quarter notes.

Тиждень 5-6

I. Сольфеджіо

1. Інтенаційні вправи:
 - а) співати чотириголосні послідовності з **відхиленнями в мінорі**:
 $t D_3^4 \rightarrow VI D_3^4 \rightarrow s II_7 K D_7 t$;
 $t D_2 \rightarrow s_6 D_5^6 \rightarrow VII D_2 \rightarrow III_6 D_5^6 \rightarrow VI II_3^4 DD_3^4 K D_7 t$
та окремі звороти, що наведені в конспекті (№№ 4а, 4б, 5а, 5б, 6);
 2. хорали за темою «Відхилення в мінорі».
 3. Визначати на слух 2-4-тактові побудови з відхиленнями в мажорі.
 4. Співати по нотах:
 - а) одноголосся;
 - б) поліфонічне 2-3-голосся: Й. С. Бах. ДТК II, Прелюдія a-moll (робота над партіями);
 - в) багатоголосся (читання з листа): Е. Гріг. Хор із музики до драми «Олаф Трігвасон».
 5. Диктанти:
 - а) 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - б) темброві:
Р. Вагнер. «Політ валькірій» (дублювання в унісон corni + trombe).

II. Гармонія

Відхилення в мінорі. Хроматичні секвенції в мінорі.

1. Аналізувати приклади, що наведені в конспекті.
2. Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки «Задачі 1» №№ 2, 4, 6, 8, 10 (б), №№ 2, 4, 6, 8, 10 (в).
3. На фортепіано: грати в чотириголоссі фрази з найбільш вживаними зворотами, що містять відхилення в мінорі (конспект: приклади №№ 4а, 4б, 5а, 5б, 5в).

III. Ритм

Продовжити роботу з дводольними ритмічними партитурами (2/4, 4/4) за участю дрібних тривалостей. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 12.

IV. Інструменти

Дублювання **в унісон** тембрів двох різних інструментів в оркестрових партіях.

Диктант, над яким працювали в класі, записати відповідно до викладу в оркестровій партитурі: Р. Вагнер. «Політ валькірій» (дублювання в унісон corni + trombe).

V. Аналіз

Аналізувати гармонію в триголосних інструментальних

ансамблях (тріо духових, тріо струнних інструментів) — експозиційний період (однотональний):

Tempo di Menuetto

Fl. *f*

Ob. *f*

Fag. *f*

Tempo di Menuetto

VI. 1 *f* 3 *p*

VI. 2 *f* 3 *p*

V-c. *f* *p*

VI. Творчість

Створити і записати партитуру (експозиційний період) в жанрі менуету для тріо духових (fl. + ob. + fag.) і тріо струнних інструментів (v-но I + v-но II + cello). Перше речення надається:

Tempo di Minuetto

Fl.
Ob.
Fag.

This musical score is for three woodwind instruments: Flute (Fl.), Oboe (Ob.), and Bassoon (Fag.). The music is in 3/4 time and the key of B-flat major (two flats). The Flute part begins with a quarter note G4, followed by quarter notes A4 and Bb4, then a half note C5. The Oboe part begins with a quarter note G4, followed by quarter notes A4 and Bb4, then a half note C5. The Bassoon part begins with a quarter rest, followed by quarter notes G3 and A3, then a half note Bb3. The score consists of four measures.

Tempo di Minuetto

V-no 1
V-no 2
V-c.

This musical score is for three string instruments: Violin 1 (V-no 1), Violin 2 (V-no 2), and Viola (V-c.). The music is in 3/4 time and the key of D major (two sharps). The Violin 1 part begins with a quarter note D4, followed by quarter notes E4 and F#4, then a half note G4. The Violin 2 part begins with a quarter rest, followed by quarter notes D4, E4, and F#4, then a half note G4. The Viola part begins with a quarter rest, followed by quarter notes D3, E3, and F#3, then a half note G3. The score consists of four measures.

Тиждень 7-8

I. Сольфеджіо

- Інтенаційні вправи:
 - співати чотириголосні побудови з **відхиленнями за участю побічних субдомінант**:
 $T \underline{II_3^4 + D + D_5^6} \rightarrow II \quad II_7^r \quad D_3^4 \quad T$;
 $T \underline{D_3^4} \rightarrow VI \quad \underline{II_7^r + D_3^4} \rightarrow D$;
 $t \underline{II_2 + D_5^6} \rightarrow VII_n, VII_n \underline{II_2^r + D_5^6} \rightarrow VI$
та приклади № 7 з конспекту по гармонії;
 - хорали за темою «Відхилення за участю побічних субдомінант».
- Визначати на слух побудови з відхиленнями за участю побічних субдомінант.
- Співати по нотах:
 - одноголосся;
 - поліфонічне 2-3-голосся: Й. С. Бах. ДТК II, Прелюдія a-moll (дуети та спів із фортепіано);
 - багатоголосся (читання з листа): В. Моцарт. Хор «Літній вечір».
- Диктанти:
 - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - темброві.

II. Гармонія

Відхилення за участю побічних субдомінант.

- Аналізувати приклади, що наведені в конспекті.
- Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки «Задачі 1» №№ 1 — 4 (а), 1 — 5 (б). В групах більш підготовлених — 1 — 5 (в).
- На фортепіано: грати транспонуючі секвенції (перші ланки секвенцій — гармонічні звороти, що запропоновані у прикладах №№ 8а, 8б).

III. Ритм

Робота з тридольними ритмічними партитурами (3/4) за участю дрібних тривалостей. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 12а.

IV. Інструменти

Дублювання **в октаву** тембрів двох різних інструментів в оркестрових партіях.

Диктанти, над якими працювали на занятті, записати відповідно до викладу в оркестровій партитурі.

V. Аналіз

Аналізувати гармонію середніх розділів менуету. Звернути увагу на використання хроматичних секвенцій.

Експозиція

The first system of the Exposition consists of two staves. The treble clef staff begins with a half note G4, followed by a quarter note F4, a quarter rest, and a quarter note E4. The bass clef staff starts with a half note G3, followed by a half note F3. The dynamic marking *f* is placed below the first measure.

The second system continues the Exposition. The treble clef staff has a half note G4, a quarter note F4, a quarter rest, and a quarter note E4. The bass clef staff has a half note G3, a half note F3. The dynamic marking *mf* is in the first measure, and *f* appears in the third measure. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

Середній розділ 1-й варіант

The first system of the Middle Section, 1st variant, consists of two staves. The treble clef staff has a half note G4, a half note F4, a half note E4, and a half note D4. The bass clef staff has a half note G3, a half note F3, and a half note E3. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

The second system of the Middle Section, 1st variant, consists of two staves. The treble clef staff has a half note G4, a half note F4, a half note E4, and a half note D4. The bass clef staff has a half note G3, a half note F3, and a half note E3. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

2-й варіант

The first system of the Middle Section, 2nd variant, consists of two staves. The treble clef staff has a half note G4, a half note F4, a half note E4, and a half note D4. The bass clef staff has a half note G3, a half note F3, and a half note E3. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

The second system of the Middle Section, 2nd variant, consists of two staves. The treble clef staff has a half note G4, a half note F4, a half note E4, and a half note D4. The bass clef staff has a half note G3, a half note F3, and a half note E3. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

3-й варіант

The first system of the Middle Section, 3rd variant, consists of two staves. The treble clef staff has a half note G4, a half note F4, a half note E4, and a half note D4. The bass clef staff has a half note G3, a half note F3, and a half note E3. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

Реприза

VI. Творчість

Створити за допомогою секвенцій середній розділ менуету для тріо струнних (v-но, v-le, cello) та тріо духових (fl., об., fag.) інструментів (менш підготовлені студенти можуть виконати запис для клавіру). Закінчення експозиції і початок середини надаються.

Примітка: слід взяти до уваги, що перше речення – модулюючий період C – G (дивись зразок в розділі V «Аналіз»), тому завершення середнього розділу повинно підвести до тональності C – dur, з якої почнеться реприза.

Тиждень 9-10

I. Сольфеджіо

- Інтенаційні вправи:
 - співати модуляційні побудови із мажору в тональності III та V ступеней (напрямок D):
T D₆ D₅⁶ $\boxed{T = VI}$ Л₂ (DDVII₇⁻³) К D₇ t (C → e);
T₆ DDVII₂ II₇^r D₃⁴ $\boxed{T = S}$ Л₂ (DD₅⁶⁺¹⁻⁵) К D₇ T (C → G);
 - хорали за темою «Модуляційні побудови із мажору (напрямок D)».
- Визначати на слух гармонію в модуляційних побудовах із мажору в тональності III та V ступеней.
- Співати по нотах:
 - одноголосся;
 - поліфонічне 2-3-голосся: Й. С. Бах. ДТК I, Прелюдія a-moll (робота над партіями);
 - багатоголосся (читання з листа).
- Диктанти:
 - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - темброві:
Ф. Шуберт. Симфонія № 8, I ч., г. п. (дублювання в октаву cello + contrabasso).

II. Гармонія

Модуляція із мажору в тональності III та V ступеней (напрямок D).

- Аналізувати приклади, що наведені в конспекті.
- Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки «Задачі 1» №№ 1, 3, 5, 7 (б), №№ 1, 3, 5, 7 (в). Перед виконанням гармонізацій корисно проаналізувати розділ а — №№ 1, 3, 5, 7.
- На фортепіано: грати модуляційні побудови із мажору в тональності III та V ступеней (приклади №№ 9а, 9б).

III. Ритм

Продовжити роботу з тридольними ритмічними партитурами (3/4) за участю дрібних тривалостей. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 12а.

IV. Інструменти

Дублювання в октаву тембрів двох різних інструментів в оркестрових партіях.

Диктант, над яким працювали на занятті (Ф. Шуберт. Симфонія № 8, I ч., г. п. (дублювання в октаву cello + contrabasso), записати відповідно до викладу в оркестровій партитурі.

V. Аналіз

1. Аналізувати одноголосні мелодії, що містять модуляції в споріднені тональності:

The first exercise shows a single melodic line in 3/4 time, starting in C-dur. The melody consists of quarter and eighth notes. Four arrows originate from the end of the main melody and point to four separate staves, each showing the same melody transposed into a different key:

- Top staff: e-moll
- Second staff: G-dur
- Third staff: d-moll
- Bottom staff: F-dur (f-moll)

The second exercise shows a single melodic line in 4/4 time, starting in a-moll. The melody consists of quarter and eighth notes. Four arrows originate from the end of the main melody and point to four separate staves, each showing the same melody transposed into a different key:

- Top staff: C-dur
- Second staff: e-moll (E-dur)
- Third staff: G-dur
- Bottom staff: F-dur

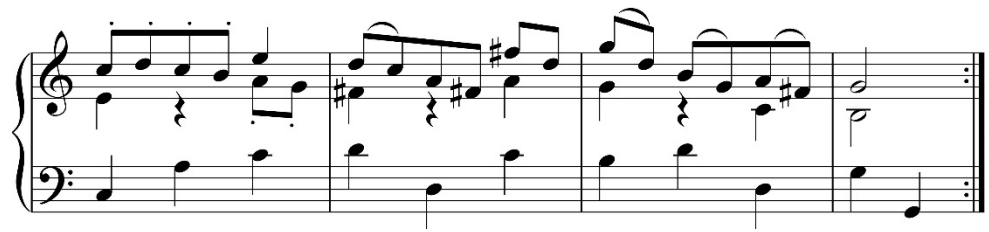
2. Аналізувати гармонію експозиційних періодів менуетів, що містять модуляцію в тональність V ступені:

1

2

3

4

VI. Творчість

1. На надане перше речення (одноголосне) створити друге — модуляційне (дивись зразок у розділі «Аналіз»).

D-dur

h-moll

B-dur

g-moll

2. Студентам, які успішно впоралися з попередніми завданнями, пропонується створити експозицію менуету — триголосний період, модулюючий із мажору в доміантову тональність. Тема надається:

D-dur

Тиждень 11-12

I. Сольфеджіо

- Інтенаційні вправи:
 - співати в чотириголоссі модуляційні побудови із мінору в тональності III, V та VII ступеней (напрямок D):
 $t D_2^{6-5} t_6 D_3^4 \boxed{t = VI} mDDVII_7 K D_7 T (a \rightarrow C);$
 $t II_7 DDVII_2 \boxed{t_6 = S_6} II_3^4 DD_3^{4-5} K D_7 t (T) (a \rightarrow e, E);$
 $t_6 s_2^{+1} t_6 D_3^4 t s_3^{4+1} \boxed{t = III} II_7^r K D_7 T (a \rightarrow G);$
 - хорали за темою.
- Визначати на слух гармонію в модуляційних побудовах із мінору в тональності III, V та VII ступеней.
- Співати по нотах:
 - одноголосся;
 - поліфонічне 2-3-голосся: Й. С. Бах. ДТК I, Прелюдія a-moll (дуети і спів з фортепіано);
 - багатоголосся (читання з листа): Р. Шуман. Хор «Сон», В. Моцарт. Реквієм, № 9.
- Диктанти:
 - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - темброві.

II. Гармонія

Модуляція із мінору в тональності III, V та VII ступеней (напрямок D).

- Аналізувати приклади, що наведені в конспекті.
- Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки «Задачі 1» №№ 2, 4, 6, 8 (б), №№ 2, 4, 6, 8 (в). Перед виконанням гармонізацій корисно проаналізувати розділ а — №№ 2, 4, 6, 8.
- На фортепіано: грати модуляційні побудови із мінору в тональності III, V та VII ступеней (приклади №№ 10а, 10б).

III. Ритм

Робота з тридольними ритмічними партитурами (3/8) за участю дуже дрібних тривалостей. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 12б.

IV. Інструменти

Дублювання в октаву тембрів двох різних інструментів в оркестрових партіях.
Диктанти, над якими працювали на занятті, записати відповідно до викладу в оркестровій партитурі.

V. Аналіз

Аналізувати зразок — **тріо струнних інструментів**:

- а) будова експозиційного періоду;
- б) сполучення експозиції з середнім розділом;
- в) засоби створення середнього розділу:

VI. 1
VI. 2
V-c.

f *p*

VI. Творчість

Надане перше речення продовжити до періоду (експозиція);
додати середній розділ:

Tempo di Minuetto

V-no 1
V-no 2
V-c.

Tempo di Minuetto

Fl. *f*

Ob. *f*

Fag. *f*

The musical score is for three woodwind instruments: Flute (Fl.), Oboe (Ob.), and Bassoon (Fag.). It is in 3/4 time and marked 'Tempo di Minuetto'. The key signature has one sharp (F#). The score consists of four measures. The Flute part starts with a half note G4, followed by a quarter note A4, a quarter note B4, and a half note C5. The Oboe part starts with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, a quarter note B4, and a half note C5. The Bassoon part starts with a half note G3, followed by a quarter note A3, a quarter note B3, and a half note C4. The dynamics are marked 'f' (forte) for all instruments.

Тиждень 13-14

I. Сольфеджіо

- Інтенаційні вправи:
 - співати чотириголосні модуляційні побудови із мажору в тональності II, IV та VI ступеней (напрямок S):
$$T D_3^4 T_6 D_3^4 \rightarrow \boxed{II = t} S_5^{6+1} K D_7 (C \rightarrow d);$$
$$T II_2 D_6 D_5^6 T T_6 D_5^6 \rightarrow \boxed{S(s) = T(t)} S_6 II_5^{6+1-5} K D_7$$
$$T(t) (C \rightarrow F, f);$$
$$T_6 T_5^6 DDVII_2 DDVII_2^{-3} T_6 D_3^4 T D_2 \rightarrow S_6 \boxed{S_6 = VI_6}$$
$$DDVII_5^{6-3} K D_7 t (C \rightarrow a);$$
 - хорали за темою.
- Визначати на слух модуляційні побудови в тональності II, IV та VI ступеней.
- Співати по нотах:
 - одноголосся;
 - поліфонічне 2-3-голосся: Й. С. Бах. ДТК I, Прелюдія e-moll (робота над партіями);
- багатоголосся (читання з листа).
- Диктанти:
 - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - темброві:
Ж. Бізе. Опера «Кармен». «Циганська пісня» (паралельний рух в терцію fl. I + fl. II).

II. Гармонія

Модуляція із мажору в тональності II, IV та VI ступеней (напрямок S).

- Аналізувати приклади, що наведені в конспекті.
- Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки «Задачі 1» №№ 1, 3, 5, 7 (б), №№ 1, 3, 5, 7 (в). Перед виконанням гармонізацій корисно проаналізувати розділ а — №№ 1, 3, 5, 7.
- На фортепіано: грати модуляційні побудови із мажору в тональності II, IV та VI ступеней (приклади № 11а).

III. Ритм

Ускладнення ритмів у **дводольних** партитурах квінтольями і септольями. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 13.

IV. Інструменти

Паралельний рух в терцію: Ж. Бізе. Опера «Кармен». «Циганська пісня» (паралельний рух в терцію fl. I + fl. II).

V. Аналіз

Аналізувати зразок менуету у формі da capo — **тріо духових** інструментів:

- будова експозиційного періоду;
- сполучення експозиції з середні розділом;

- в) засоби створення середнього розділу;
- г) реприза у формі da capo.

VI. 1

VI. 2

V-c.

Fine

D. C. al Fine

VI. Творчість

Надані експозиції менуетів В. Моцарта перекласти для тріо духових інструментів (склад обрати самостійно); додати середній розділ:

Tempo di Minuetto

Musical score for the first Minuetto, measures 1-4. The piece is in 3/4 time and B-flat major. The first system shows the right hand playing a melody with eighth notes and quarter notes, and the left hand playing a bass line with eighth notes. The second system continues the melody and bass line, ending with a double bar line.

Tempo di Minuetto

Musical score for the second Minuetto, measures 1-4. The piece is in 3/4 time and D major. The first system shows the right hand playing a melody with quarter notes and eighth notes, and the left hand playing a bass line with eighth notes. The second system continues the melody and bass line, ending with a double bar line.

Tempo di Minuetto

Musical score for the third Minuetto, measures 1-4. The piece is in 3/4 time and C major. The first system shows the right hand playing a melody with quarter notes and eighth notes, and the left hand playing a bass line with quarter notes. The second system continues the melody and bass line, ending with a double bar line.

Тиждень 15-16

I. Сольфеджіо

- Інтонаційні вправи:
 - співати чотириголосні модуляційні побудови із **мінору** в тональності IV та VI ступеней (**напрямок S**):
t III s D D₂ t₆ D₄⁶ t = d D₇ VI s₇⁺¹ K D₇ t (c → f);
t II₂ DD₂ D₆ D₅⁶ t = III S DD₅⁶⁺¹⁻⁵ K D₇ T (c → As);
- хорали за темою.
- Визначати на слух модуляційні побудови із мінору в тональності IV та VI ступеней.
- Співати по нотах:
 - одноголосся;
 - поліфонічне 2-3-голосся: Й. С. Бах. ДТК I, Прелюдія e-moll (спів дуетами та з фортепіано);
 - багатоголосся (читання з листа).
- Диктанти:
 - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - тембровий, наприклад:
Ф. Шуберт. Симфонія № 7, I ч., п. п. (ob. I, II в терцію + fag. I, II в терцію з дублюванням в октаву).

II. Гармонія

Модуляція із мінору в тональності IV та VI ступеней (напрямок S).

- Аналізувати приклади, що наведені в конспекті.
- Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки «Задачі 1» №№ 2, 4, 6, 8 (б), №№ 2, 4, 6, 8 (в). Перед виконанням гармонізацій корисно проаналізувати розділ **a** — №№ 2, 4, 6, 8.
- На фортепіано: грати модуляційні побудови із мінору в тональності IV та VI ступеней (приклади № 11б).

III. Ритм

Повторення та закріплення набутих навичок.

IV. Інструменти

Диктант, над яким працювали на занятті, Ф. Шуберт. Симфонія № 7, I ч., п. п. (ob. I, II + fag. I, II в терцію з дублюванням в октаву), записати відповідно до викладу в оркестровій партитурі.

V. Аналіз

Аналізувати зразок менуету для тріо струнних інструментів у простій тричастинній формі:

VI. 1
VI. 2
V-c.

The first system of the musical score is for three instruments: Violin 1 (VI. 1), Violin 2 (VI. 2), and Violoncello (V-c.). The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is 3/4. The music begins with a treble clef and a bass clef. The first two measures show the initial melodic lines for each instrument.

The second system continues the musical score. It features a repeat sign (double bar line with two dots) after the first two measures, indicating a first ending. The instruments continue their respective parts.

The third system shows further development of the minuet. The violin parts have more active melodic lines, while the cello provides a steady accompaniment.

The fourth system concludes the minuet. It features a final cadence with a double bar line and repeat dots at the end of the piece.

VI. Творчість

До обраного самостійно складу інструментального ансамблю створити менует у стилі віденських класиків. Тема надається. В репрізі бажано повернутись у вихідну тональність:

g-moll
G-dur

The theme is presented in two staves. The first staff is in G minor (g-moll) with a key signature of two flats and a 3/4 time signature. The second staff is in G major (G-dur) with a key signature of one sharp and a 3/4 time signature. The melody is simple and characteristic of the Viennese minuet style.

A-dur

c-moll

Тиждень 17.

Контрольні завдання (письмові)

- I. Сольфеджіо**
1. Написати диктант 1-2-3-голосний, відповідно до рівня групи.
 2. Визначити на слух з 3-х програвань і записати цифровою гармонію чотиритактних побудов, що містять відхилення та найбільш вживані гармонічні звороти.
- II. Гармонія**
- Гармонізувати мелодію з модуляцією в тональність I ступеню спорідненості.
- III. Аналіз**
- Аналізувати гармонію в партитурі твору (інструментальний ансамбль).

Контрольні завдання (усні)

- I. Сольфеджіо**
1. Проспівати модуляцію із мажору або мінору в тональність I ступеню спорідненості.
 2. Визначити на слух тональності, в які відбулися відхилення та модуляції.
- II. Гармонія**
1. Зіграти на фортепіано секвенцію за участю типових гармонічних зворотів.
 2. Зіграти модуляцію у формі речення в тональності I ступеню спорідненості (напрямок D).

Тиждень 18-19

I. Сольфеджіо

- Інтонаційні вправи:
 - співати чотириголосні модуляційні побудови у віддалені тональності (II ступеню спорідненості):
 $T D_6 D_5^6 T D_2 \rightarrow \boxed{S_6^{\Gamma} = II_6} DD_5^{6+1-5} K D_7 (C \rightarrow Es);$
 $T VII_7 D_5^6 T VII_7 \rightarrow \boxed{II = S^{\Gamma}} DD_5^{6+1-5} K D_7 T$
(C → A);
 $t D_6 D_5^6 t \boxed{II_2 + D_5^6} \rightarrow \boxed{VII_{II} = D} D_7 VI DDVII_7^{-3} K D_7$
t (a → c);
 $t_6 D_3^4 t D_2 \rightarrow D_6 D_4^6 \rightarrow \boxed{D = VI} s_7^{+1} K D_7 t (a \rightarrow gis);$
 - хорали за темою.
- Визначати на слух:
 - тональності, в які відбувається модуляція;
 - чотириголосні акордові фрази, що містять варіанти гармонізації фригійських зворотів в мелодії.
- Співати по нотах:
 - одноголосся;
 - поліфонічне 2-3-голосся: Й. С. Бах. ДТК I, Прелюдія es-moll (I частина — спів з фортепіано);
 - багатоголосся (читання з листа):
Й. С. Бах. ДТК I, експозиції фуг C-dur, h-moll, B-dur.
- Диктанти:
 - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - темброві:
Е. Гріг. «Ранок» (fl., ob. — зміна регістрів, темброве варіювання теми),
Л. Бетховен. Квартет ор. 14, № 1, I ч. (v-le + cello, v-po — зміна регістрів, темброве варіювання теми).

II. Гармонія

II, III ступені спорідненості тональностей. Поступова модуляція у віддалені тональності.

- Аналізувати приклади, що наведені в конспекті № 12а, 12б, музичні приклади.
- Письмово: гармонізувати мелодії із збірки В. Скуратовського «Задачі по гармонії. Частина 2» (далі — «Задачі 2»), с. 10, №№ 1 — 3 (а); с. 14, №№ 1 — 3 (б).
- На фортепіано: знайти спільний тризвук і поєднати через нього тональності: G – fis, e — g, G — B, e — A, G — E, e — cis, G — Es, e — c. Використати приклад № 12а із «Конспекту з гармонії».

III. Ритм

Ускладнення ритмів у тридольних партитурах квінтолями і септолями. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 13а.

IV. Інструменти

Зміна регістрів, темброве варіювання теми:

Е. Гріг. «Ранок» (fl., об. в чергуванні);

Л. Бетховен. Квартет ор. 14, № 1, I ч. (v-le + cello, v-no в чергуванні).

V. Аналіз

Аналізувати засоби переходу в споріднені і віддалені тональності в наведених фрагментах:

Л. Бетховен. Соната № 23, I ч.

e-moll
[Allegro assai]

f

c-moll

As-dur

В. Моцарт. Реквієм, Лакрیمоза

d-moll [Larghetto] F-dur a-moll

c-moll

cresc. *f*

Ф. Шопен. Полонез № 4 c-moll

Es-dur f-moll C-dur

[Allegro maestoso] *f*

VI. Творчість

Тиждень 20-21

I. Сольфеджіо

- Інтенаційні вправи:
продовжити співати чотириголосні модуляційні побудови у найбільш віддалені тональності III ступеню спорідненості (поступовий рух через декілька тональностей):
T D₆ D₅⁶ $\boxed{T=D}$ D₂ t₆ D₄⁶ $\boxed{t=III}$ D₃⁴ $\boxed{T=D}$ D₇ VI II₃⁴
K D₇ t (H → e → C → f), (E → a → F → b);
t D₆ D₅⁶ $\boxed{t=s}$ D₂ T₆ D₄⁶ $\boxed{T=III}$ D₃⁴ $\boxed{t=s}$ D₂ T₆ D₄⁶
 $\boxed{T=VI}$ s₅⁶⁺¹ K D₇ t (f → C → a → E → gis), (b → F → d → A → cis).
- Визначати на слух:
 - тональності, в які відбувається модуляція;
 - чотириголосні акордові фрази, що містять варіанти гармонізації фригійських зворотів в басу.
- Співати по нотах:
 - одноголосся;
 - поліфонічне 2-3-голосся: Й. С. Бах. ДТК I, Прелюдія es-moll (II частина — спів з фортепіано);
 - багатоголосся (читання з листа):
Й. С. Бах. ДТК II, експозиції фуг C-dur, h-moll, g-moll,
Й. С. Бах. Хорали №№ 6, 7, 8.
- Диктанти:
 - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - тембровий, наприклад:
А. Дворжак. Симфонія № 9, I ч., г. п. (зміна регістрів, темброве варіювання теми: corno, cl., fag. + tr-be, fl.).

II. Гармонія

Неакордові звуки. Органний пункт.

- Аналізувати приклади, що наведені в конспекті (№№ 13, 14).
- Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки «Задачі 2», с. 33, №№ 1 — 3 (а) — затримання; с. 40, №№ 1 — 3 (а) — прохідні та допоміжні звуки, предйом.
- На фортепіано: знайти поступові кроки для переходу у віддалені тональності: g → Ges, E → g, C → cis, d → As.

III. Ритм

IV. Інструменти

Зміна регістрів, темброве варіювання теми:

А. Дворжак. Симфонія № 9, I ч., г. п. (corno, cl, fag. + tr-be, fl.).

* Більш підготовлені студенти можуть записати теми у відповідних ключах і в транспонуванні.

V. Аналіз

1. Аналізувати каденції в хоралах Й. С. Баха №№ 6, 7, 8 (читання з листа в класі);
2. Аналізувати зразки найбільш типових каденційних зворотів, що містяться в хоралах Й.С. Баха.

Two systems of musical notation for chorales. The first system shows two staves (treble and bass clef) with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The second system shows two staves with a key signature of two sharps (F# and C#) and a common time signature (C). Both systems feature complex polyphonic textures with various rhythmic patterns and ornaments.

VI. Творчість

Дописати відсутні фрагменти в каденціях хоралу Й. С. Баха № 92 «O, Jesu Christ, du höchstes Gut»:

Three systems of musical notation for chorale BWV 92. The key signature is two sharps (F# and C#) and the time signature is common time (C). The score is presented in two staves (treble and bass clef) and contains several measures with missing fragments, indicated by empty staves and dotted lines, for the student to complete.

Тиждень 22-23

- I. Сольфеджіо**
- Інтонаційні вправи за темою «Енгармонізм акордів» (ММаж₇, ММаж₇⁻⁵):
 - ММаж₇ як D₇, DD₇, DD₃⁴⁺¹⁻⁵ в мажорі, DDVII₅⁶⁻³ в мінорі, ММаж₇⁻⁵ як D₇⁻⁵, DD₇⁻⁵, D₃⁴⁻⁵, DD₃⁴⁻⁵;
 - співати приклади, що розміщені по цій темі в розділі «Гармонія».
 - Визначати на слух ММаж₇, ММаж₇⁻⁵ в різноманітних значеннях.
 - Співати по нотах:
 - одноголосся;
 - поліфонічне 2-3-голосся;
 - багатоголосся (читання з листа):
Й. С. Бах. Хорали №№ 12, 102.
 - Диктанти:
 - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - тембровий, наприклад:
А. Дворжак. Симфонія № 9, IV ч., г. п. (tr-be + corni — — solo в середніх голосах фактури). Записати тему з визначенням гармонії.
- II. Гармонія**
- Енгармонізм акордів (ММаж₇, ММаж₇⁻⁵).**
- Аналізувати приклади, що наведені в конспекті (№№ 15а, 15б).
 - Розв'язувати письмово і на ф-но:
ММаж₇ як D₇, DD₇, DD₃⁴⁺¹⁻⁵ в мажорі, DDVII₅⁶⁻³ в мінорі,;
ММаж₇⁻⁵ як D₇⁻⁵, DD₇⁻⁵, D₃⁴⁻⁵, DD₃⁴⁻⁵;
 - Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки «Задачі 2», с. 21, №№ 1 — 3 (а) — поступова модуляція у віддалені тональності; с. 25, №№ 1 — 3 (а) — поступова модуляції у віддалені тональності.
- III. Ритм**
- Ритмічні партитури з мішаними розмірами (5/4, 7/4, 5/8, 7/8). Використати Тренувальний лист «Ритм» № 14.
- IV. Інструменти**
- Інструментальні соло в середніх голосах оркестрової тканини.
Диктант, над яким працювали на занятті (А. Дворжак. Симфонія № 9, I ч., г. п. (tr-be + corni)), записати відповідно до викладу в оркестровій партитурі.

V. Аналіз

1. Аналізувати каденції в хоралах Й. С. Баха №№ 12, 102.
2. Продовжити аналіз типових каденційних зворотів, що містяться в хоралах Й. С. Баха

The image displays two musical staves for piano accompaniment. The first staff is in G major (one sharp) and 3/4 time, showing a cadence in the first measure. The second staff is in B minor (two sharps) and 3/4 time, showing a cadence in the first measure. Both staves show the right and left hand parts with various chordal textures and melodic lines.

VI. Творчість

1. Гармонізувати надану мелодію в стилі хоралів Й. С. Баха.
2. Порівняти з гармонізацією Й. С. Баха (хорал № 93 «Wach auf, mein Herz»).

The image displays four musical staves for piano accompaniment, each showing a single melodic line in the right hand and an empty left hand. The melody is in B minor (two sharps) and 3/4 time. The first staff shows the melody starting with a quarter note, followed by a half note, and ending with a quarter note. The second staff shows the melody starting with a quarter note, followed by a half note, and ending with a quarter note. The third staff shows the melody starting with a quarter note, followed by a half note, and ending with a quarter note. The fourth staff shows the melody starting with a quarter note, followed by a half note, and ending with a quarter note.

Тиждень 24-25

- I. Сольфеджіо**
- Інтонаційні вправи за темою «Модуляція через енгармонізм D_7 » ($M\text{Маж}_7$, $M\text{Маж}_7^{-5}$):
 - співати чотириголосні модуляційні побудови в далекі тональності через енгармонізм D_7 :
 $T_6 \text{ DD}_7 \text{ D}_3^4 \text{ T T}_6 \text{ DD}_7 = S_5^{6+1} \text{ K D}_7 \text{ T (t) (C} \rightarrow \text{Fis, fis);}$
 $T \text{ D}_2 \rightarrow \text{D}_6 \text{ D}_4^6 \rightarrow \text{D D}_7 = \text{DD}_3^{4+1-5} \text{ K D}_7 \text{ T (C} \rightarrow \text{H);}$
 - хорали за темою.
 - Визначати на слух $M\text{Маж}_7$ та $M\text{Маж}_7^{-5}$ в різноманітних значеннях, а також визначати тональність, в яку відбулася модуляція.
 - Співати по нотах:
 - одноголосся;
 - поліфонічне 2-3-голосся;
 - багатоголосся (читання з листа).
 - Диктанти:
 - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - тембровий, наприклад:
Ф. Шуберт. Симфонія № 8, I ч., п. п. (записати партію віолончелі з визначенням гармонії).
- II. Гармонія** **Модуляція через енгармонізм $M\text{Маж}_7$ та $M\text{Маж}_7^{-5}$ (D_7).**
- Аналізувати приклади, що наведені в конспекті (№ 16).
 - Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки «Задачі 2», с. 104, №№ 1 — 3, 6 (а).
 - На фортепіано:
 - розв'язувати $M\text{Маж}_7$ в можливих тональностях з урахуванням енгармонічної заміни;
 - в групах А грати побудови у вигляді речення у віддалені тональності ($C \rightarrow H$, $C \rightarrow \text{fis}$, $a \rightarrow E_s$, $a \rightarrow B$) через енгармонізм $M\text{Маж}_7$.
- III. Ритм** Ритмічні партитури з перемінними розмірами. Використати Тренувальний лист «Ритм» № 15.
- IV. Інструменти** Інструментальні соло в середніх голосах оркестрової тканини:
Ф. Шуберт. Симфонія № 8, I ч., п. п. (записати партію віолончелі з визначенням гармонії).
- V. Аналіз** Аналізувати приклади, що містять модуляцію через енгармонізм $M\text{Маж}_7$, $M\text{Маж}_7^{-5}$:

Р. Шуман. «Любов поету», «Я вранці в саду зустрічаю»

B-dur

H-dur

[Досить повільно]

Ки - ва - ют и шеп - чут цве - точ - ки,

$$DD_{3-5}^{4+1} = D_7$$

[Andante con moto]

Й. Брамс. Інтермеццо, оп. 10, № 4

pp

[Adagio]

В.А.Моцарт. Фантазія c-moll

Бетховен. Симфонія № 5, ч II

[Andante con moto]

(p) dolce

5

8

ff

Detailed description: This block contains the first three systems of a musical score. The first system is in 3/8 time, marked [Andante con moto] and (p) dolce. It features a piano introduction with a steady eighth-note bass line and a melody of chords in the right hand. The second system starts at measure 5 and continues the piano texture. The third system starts at measure 8 and is marked ff, showing a more complex harmonic texture with some chords in the right hand and a more active bass line.

В. Моцарт. Соната № 8 а-молл

F-dur

[Allegro maestoso]

fp fp f

ff

legato

DDVII₅⁶⁻³

D₇ =

e-moll

Detailed description: This block contains the first three systems of a musical score. The first system is in 3/4 time, marked [Allegro maestoso]. It features a piano introduction with a steady eighth-note bass line and a melody of chords in the right hand. The second system starts at measure 5 and continues the piano texture. The third system starts at measure 8 and is marked ff, showing a more complex harmonic texture with some chords in the right hand and a more active bass line. The score includes dynamic markings (fp, f, ff), articulation (legato), and chord symbols (DDVII₅⁶⁻³, D₇ =).

Л. Бетховен. Соната №26, тема вступу

[Adagio]

p

5

p

Ф. Шопен. Прелюдія № 17 As-dur

As-dur

[Allegretto]

A-dur

cresc.

Л₇ = D₇

VI. Творчість _____

Тиждень 26-27

- I. Сольфеджіо**
- Інтонаційні вправи за темою «**Модуляція через енгармонізм Zm_7** »:
 - зменшений септакорд розв'язувати, як обернення VII_7 і як обернення $DDVII_7$;
 - співати хорали за темою.
 - Визначати на слух обернення Zm_7 в різноманітних значеннях, а також тональності, в які відбулася енгармонічна модуляція.
 - Співати по нотах:
 - одноголосся;
 - поліфонічне 2-3-голосся;
 - багатоголосся (читання з листа):
В. Моцарт. Реквієм, № 6 (енгармонічна модуляція).
 - Диктанти:
 - 1-2-3-голосні відповідно до рівня групи;
 - тембровий (запис відсутніх фрагментів в партитурі), наприклад:
Л. Бетховен. Квартет № 15, IV ч. (партія v-по I).
- II. Гармонія**
- Модуляція через енгармонізм Zm_7 .**
- Аналізувати приклади, що наведені в конспекті (№№ 17, 18).
 - Аналізувати мелодії зі збірки «Задачі 2», с. 107, №№ 8, 10 (а).
 - Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки «Задачі 2», с. 107, №№ 4, 5 (а).
 - На фортепіано:
 - розв'язувати Zm_7 у можливих тональності з урахуванням енгармонічної заміни;
 - грати побудови у вигляді речення у віддалені тональності ($C \rightarrow H$, $C \rightarrow fis$, $a \rightarrow Es$, $a \rightarrow B$) через енгармонізм Zm_7 .
- III. Ритм**
- Ритмічні канони, що виконуються двома учасниками імпровізаційно.
- IV. Інструменти**
- Запис відсутніх фрагментів у партитурі:
- Л. Бетховен. Квартет № 15, IV ч. (партія v-по I):

Alla marcia, assai vivace

V-no I

V-c

f *p* *f* *p*

f

cresc. *f*

cresc. *f*

V. Аналіз

Аналізувати менует з квартету В. Моцарта № 7 (KV 499) — проста тричастинна форма зі зміненою репризою:

Allegretto

V-no 1

V-no 2

V-la

V-c.

f

f

f

f

tr

The image displays a musical score for a string quartet, organized into three systems. Each system contains four staves: two treble clefs (Violin I and Violin II) and two bass clefs (Viola and Cello/Double Bass). The key signature is D major (two sharps) and the time signature is 2/4. The score includes various musical notations such as notes, rests, slurs, and dynamic markings. Dynamics include piano (*p*) and forte (*f*). A trill is marked with 'tr.' in the second system. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

VI. Творчість

Виправити помилки в наведеній студентській роботі «Створення струнного квартету на тему В. Моцарта (у простій двочастинній формі)»:

V-no 1

V-no 2

V-la

V-c.

Тиждень 28-29

- I. Сольфеджіо**
- Інтонаційні вправи по темі «**Мажоро-мінор**»:
 - співати хорали в мажоро-мінорній системі.
 - Визначати на слух послідовності в мажорі, що містять тризвуки на понижених ступенях III, VI, VII, а також III мажорну ступінь.
 - Співати по нотах:
 - одноголосся;
 - поліфонічне 2-3-голосся;
 - багатоголосся (читання з листа): інструментальні твори у перекладі для хору:
Дж. Каччині «Ave Maria».
 - Диктанти:
 - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - тембровий (прослуховування і запис ритмічних *ostinato* в оркестрових фрагментах), наприклад:
М. Равель. Болеро.
- II. Гармонія** **Мажоро-мінор однойменний і паралельний** (ознайомлення).
- Аналізувати музичні приклади, що наведені в розділі «Аналіз».
 - Письмово: гармонізувати мелодії зі збірки «Задачі 2», с. 91, №№ 1 — 3 (а), с. 35, №№ 1, 2 (б) — затримання, с. 45, № 1 (б) — прохідні і допоміжні звуки.
 - На фортепіано: грати у вільній фактурі послідовності в мажоро-мінорній системі (приклади №№ 19, 20).
- III. Ритм** Прослуховування оркестрових фрагментів за участю ударних інструментів, що супроводжують тему.
- IV. Інструменти** Записати ритмічне *ostinato* ударних, що супроводжують тему:
М. Равель. Болеро.
- V. Аналіз** Аналізувати приклади, що містять акорди мажоро-мінорної системи:

Ф. Шуберт. "Музичний момент", ор 94

[Moderato]

5

[Жваво]

Й.Брамс. Хор, ор 109, № 3

5

[Allegro giocoso]

Ж.Бізе Увертюра з опери "Кармен"

A E7sus A E7sus A A/G# B7/F# E

5 D A7sus D A7sus D G#m7-5 C# E7

9 A E7sus A E7sus A A/G# B7/F# E

13 C C/G C C/G E7 A

[Allegro maestoso]

Musical score for Verdi's "Aida". It consists of two systems of piano accompaniment. The first system is in 2/4 time, marked *f* (forte), and features a triplet of eighth notes in the right hand and a bass line with eighth notes and rests in the left hand. The second system starts at measure 5, with a triplet of eighth notes in the right hand and a bass line with eighth notes in the left hand.

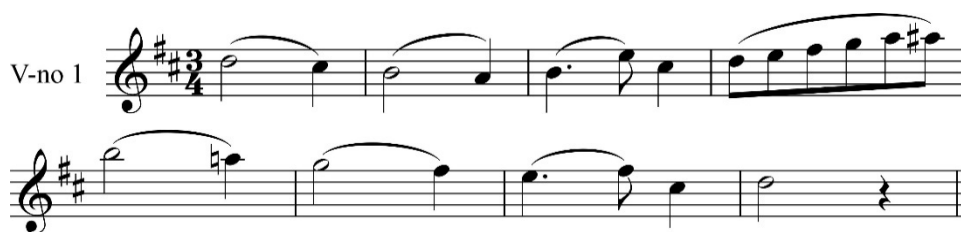
Ф. Шуберт. Соната оп. 147 H-dur

[Allegro ma non troppo]

Musical score for Schubert's Sonata Op. 147 in D major. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system is in 4/4 time, marked *p* (piano), and features a bass line with eighth notes in the left hand and chords in the right hand. The second system continues the bass line and chords. Below the first system, the following chords are indicated: T, 3, 3, 3, bVI, T, bVI. Below the second system, the following chords are indicated: T, bVI, T, bVI, T.

VI. Творчість

Створити квартетну партитуру за наданою партією V-но I на тему Й. Гайдна. Тема для створення експозиції надається:

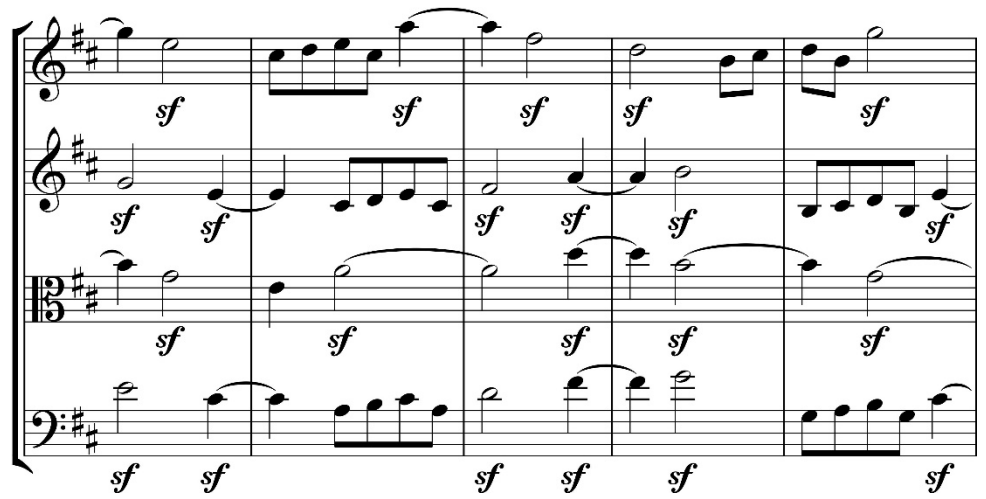
* Примітка: за бажанням студентів може бути створена проста двочастинна форма, або проста тричастинна форма da capo, або проста тричастинна форма зі зміненою репризою.

Зразок:

Й. Гайдн. Менует з квартету D –dur op. 20 №4

Allegretto

Musical score system 1, consisting of four staves. The top two staves are in treble clef, and the bottom two are in bass clef. The key signature has two sharps (F# and C#). The music is marked with *sf* (sforzando) throughout. The first staff features a melodic line with eighth and sixteenth notes. The second staff has a more active melodic line with sixteenth notes. The third staff provides harmonic support with sustained notes and some movement. The fourth staff has a bass line with eighth notes and rests.

Musical score system 2, consisting of four staves. The top two staves are in treble clef, and the bottom two are in bass clef. The key signature has two sharps (F# and C#). The music is marked with *sf* (sforzando) throughout. The first staff continues the melodic line from the first system. The second staff has a melodic line with some rests. The third staff has a bass line with sustained notes. The fourth staff has a bass line with eighth notes and rests. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

Тиждень 30-31

I. Сольфеджіо

- Інтонційні вправи:
 - повторити гами всіх ладів, гами хроматичні та альтеровані; повторити засоби перетворення діатонічних інтервалів на хроматичні з розв'язанням їх у можливі тональності;
- співати хорали на повторення модуляцій у тональності I ступеню спорідненості.
- Визначати на слух гами всіх ладів, інтервальні ланцюжки (4 — 5 посліпль в одній фразі), модуляційні періоди з визначенням тонального плану та окремих гармонічних зворотів.
- Співати по нотах:
 - одноголосося;
 - поліфонічне 2-3-голосся;
 - багатоголосся (читання з листа): інструментальні твори у перекладі для хору:
Й. С. Бах-Ш. Гуно. «Ave Maria».
- Диктанти:
 - 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - Ж. Бізе. «Арлезіанка». Пастораль — заповнити відсутні фрагменти в оркестровій партитурі.

II. Гармонія

Деякі засоби організації музичної тканини в XX — XXI століттях (ознайомлення).

- Прочитати конспект за темою.
- Письмово: гармонізувати мелодії на повторення модуляцій у тональності I ступеню спорідненості.
- На фортепіано:
 - грати діатонічні секвенції (повторення);
 - грати модуляційні побудови в домінантовому напрямку (повторення).

III. Ритм

IV. Інструменти

Заповнити відсутні фрагменти в оркестровій партитурі Ж. Бізе. «Арлезіанка». Пастораль:

Andante

Fl. *p* *sostenuto*

Cl. A *p* *sostenuto*

Corni F I, II *p* II

III, IV *p* IV

T-ro prov. *p*

V-ni I unis.

V-ni II unis. arco *p*

V-le arco

V-c. unis. *p*

Fl.

Cl. A

Corni F I, II II

III, IV IV

T-ro prov.

V-ni I

V-ni II

V-le

V-c.

- V. Аналіз** Ознайомитися з фрагментами оркестрових партитур сучасних композиторів, що містять нові засоби нотного письма.
- VI. Творчість** Створити і записати п'єсу в простій тричастинній формі для будь-якого транспонуючого духового інструменту (clarinetto, trombe, corno, corno inglese) у супроводі фортепіано.

Тиждень 32

I. Сольфеджіо

1. Інтенаційні вправи:
 - а) повторити альтерацію в акордах S і D груп, їх енгармонічну заміну та розв'язання у можливі тональності;
 - б) співати хорали на повторення модуляцій у тональності I ступеню спорідненості.
2. Визначати на слух:
 - а) функцію акордів за їх розв'язанням:
ММаж₇ як D₇, DD₇, DD₃⁴⁺¹⁻⁵ в мажорі, DDVII₅⁶⁻³ в мінорі;
Зм₇ як обернення VII₇ і як обернення DDVII₇;
 - б) тональний план і вибрані гармонічні звороти в модулюючих періодах.
3. Співати по нотах:
 - а) одноголосся;
 - б) поліфонічне 2-3-голосся;
 - в) багатоголосся (читання з листа): інструментальні твори у перекладі для хору:
Ф. Шуберт. «Ave Maria».
4. Диктанти:
 - а) 1-2-3-голосні, відповідно до рівня групи;
 - б) темброві:
Х. В. Глюк. Опера «Орфей та Еврідіка», II д.;
Ж. Бізе. Опера «Кармен», антракт до IV д. тощо.

II. Гармонія

Повторення матеріалу IV курсу.

1. Письмово: гармонізувати мелодії на повторення модуляцій в тональності I ступеню спорідненості.
2. На фортепіано:
 - а) грати модулюючі секвенції (повторення);
 - б) грати модуляційні побудови в субдомінантовому напрямку (повторення).

III. Ритм

Повторення і закріплення отриманих навичок.

IV. Інструменти

Заповнити відсутні фрагменти в оркестровій партитурі:

[Lento] К.В. Глюк. "Орфей", а. II

Fl.

V-c., C-b

[Allegro vivo]

Ob. *p*

V-c. pizz.

This musical score is for the beginning of the 'Allegro vivo' section from Bizet's 'Carmen'. It features two staves: an Oboe (Ob.) staff in the upper register and a Violoncello (V-c.) staff in the lower register. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 3/8. The Oboe part starts with a dynamic marking of *p* (piano). The Violoncello part is marked 'pizz.' (pizzicato) and begins with a rhythmic pattern of eighth notes.

[Adagio]

Л.Бетховен. Тріо для кларнета, віолончелі та ф-но, ч. II

Cl.

V-c. *p*

This musical score is for the beginning of the 'Adagio' section from Beethoven's 'Trio for Clarinet, Violoncello and Piano, Op. 10, No. 3'. It features two staves: a Clarinet (Cl.) staff in the upper register and a Violoncello (V-c.) staff in the lower register. The key signature is two flats (B-flat and E-flat) and the time signature is 3/4. The Violoncello part starts with a dynamic marking of *p* (piano) and features a melodic line with slurs.

Cl.

V-c.

This is a continuation of the musical score for the 'Adagio' section. It shows the Clarinet (Cl.) and Violoncello (V-c.) staves. The Violoncello part continues with a melodic line, and the Clarinet part has a few notes. The key signature and time signature remain the same as in the previous block.

V. Аналіз

VI. Творчість

Прослуховування і рецензування творчих робіт (п'єса у простій тричастинній формі для будь-якого транспонуючого духового інструменту у супроводі фортепіано).

Тиждень 33.

Контрольні завдання (письмові)

- I. Сольфеджіо**
1. Диктанти:
 - а) одноголосний із визначенням гармонії, або ритмічний із значними труднощами;
 - б) двоголосний, або триголосний поліфонічного складу з хроматизмами;
 - в) тембровий: дописати відсутні в партитурі фрагменти (наприклад: Ф. Шуберт. Симфонія № 5, II ч.), або записати solo будь-якого інструменту в оркестровому фрагменті (наприклад: Р. Штраус. Концерт для валторни № 1, I ч., г. п.).
 2. Визначати на слух акордові послідовності, що містять відхилення, модуляції, альтеровану DD, фригійські звороти.
- II. Гармонія** Гармонізувати мелодію за участю всіх вивчених гармонічних зворотів (можливо у вільній фактурі).
- III. Аналіз** Аналізувати гармонію твору в більш розвиненій фактурі, що містить всі види неакордових звуків (період).

Контрольні завдання (усні)

- I. Сольфеджіо**
1. Співати:
 - а) гами всіх ладів, гами хроматичні та альтеровані;
 - б) діатонічні інтервали з перетворенням на хроматичні з розв'язанням у можливі тональності;
 - в) лаконічні модуляційні побудови в тональності I ступеню спорідненості;
 - г) розв'язання акордів MМаж₇, MМаж₇⁻⁵, З_{м7} у можливі тональності з урахуванням енгармонічної заміни.
 2. Читати з листа одноголосся, двоголосся з фортепіано, вокальні дуети у супроводі та a capella, відповідно до рівня групи.
- II. Гармонія** Грати на фортепіано:
- а) модуляції в тональності I ступеню спорідненості (речення, або період);
 - б) секвенції діатонічні і модулюючі (хроматичні, транспонуючі) з найбільш типовими гармонічними зворотами.

РОЗДІЛ II Конспекти з гармонії

Відхилення

Відхилення — це короткотривалий вихід із тональності в іншу тональність, як правило, I ступеню спорідненості.

В мажорі відхилення можливі до будь-якого спорідненого тризвуку, окрім тризвуку VII ступені, тому що він є зменшеним. В мінорі з тієї ж причини виключається відхилення до тризвуку II ступені, але можливе до тризвуку II пониженої ступені.

Щоб відхилення відбулося, потрібна участь акордів групи D — всі обернення D_3^5 , D_7 , VII_7 , а також D_9 та D_7^6 .

Саме їх нестійкість та напруженість надають тимчасовим тонікам властивостей центру. Вони називаються побічними домінантами.

Всі засвоєні раніше звороти з акордами групи D, а саме — норми розв'язань плавно, стрибком, безпосередньо в стійкі звуки, або через переведення (як $VII_7 \rightarrow D_5^6$), прохідні, допоміжні, перервані звороти — все використовується у відхиленнях.

Наводимо найбільш поширені в учнівських роботах засоби відхилень в мажорі та в мінорі.

Відхилення в мажорі:

1a

T $D_3^4 \rightarrow VI$ VI $D_3^4 \rightarrow S$ S $D_3^4 \rightarrow II$

Від тризвука в тризвук, що розташований терцією нижче, через D_3^4 .

16

T₆ $D_2 \rightarrow VI_6$ VI₆ $D_2 \rightarrow S_6$ S₆ $D_2 \rightarrow II_6$

Від сектакорду таке відхилення зручно виконати через побічний D_2 .

2a

T $D_2 \rightarrow S_6$ II $D_2 \rightarrow D_6$ III $D_2 \rightarrow VI_6$ VI $D_2 \rightarrow S_6$

Від тризвуку в тризвук, що розташований квартою вище, через побічний D_2 .

26

$T_6 D_5 \rightarrow S$ $II_6 D_5 \rightarrow D$ $III_6 D_5 \rightarrow VI$ $VI_6 D_5 \rightarrow II$

Від секстакорду таке відхилення зручно виконати через D_5^6 .

3

T $VII_7 D_5^6 \rightarrow I$ S $VII_7 D_5^6 \rightarrow D$ $D(D_7) VII_7 \rightarrow VI$

Відхилення вгору на секунду.

Відхилення в мінорі:

4a

t $D_3^4 \rightarrow VI$ VI $D_3^4 \rightarrow s$ d $D_3^4 \rightarrow III$

Від тризвуку в тризвук, що розташований терцією нижче — через побічний D_3^4 .

46

$t_6 D_2 \rightarrow VI_6$ $VI_6 D_2 \rightarrow s_6$ $d_6 D_2 \rightarrow III_6$

Від секстакорду таке відхилення зручно виконати через побічний D_2 .

те ж саме у перерваному звороті перерваний зворот

T D_9 $D_7^6 \rightarrow (D)$ III T_6 D_9 $D_7^6 \rightarrow (VI)$ S

7

Домінантові ланцюжки:

C-dur a-moll

D_9/VI D_9/II D_9/D D_9 T D_7^6 D_7^6/s D_7^6/VII D_7^6/III D_7^6/VI D_7^6/II^- D_7^6/D D_7^6 t

Відхилення за участю побічних S

Перед побічною домінантою може звучати субдомінанта до нової (тимчасової) тоніки. Роль побічної субдомінанти беруть на себе всі обернення S_3^5 , Π_3^5 , Π_7 , DD_7 , $DDVII_7$.

Відхилення за участю побічних субдомінант у мажорі:

8a

T_6 Π_2 D_6 $D_5^6 \rightarrow III$ T Π_3^4 D $D_5^6 \rightarrow II$

D Π_3^4 Π_3^{4+3} D $\rightarrow VI$ T Π_5^6 D_2 $\rightarrow D_6$

В мінорі:

86

t Π_3^4 Π_3^{4+3} D D_2 $\rightarrow d_6(D_6)$ t D DD_2^{-5} D_6 $\rightarrow s$

t III Π_5^6 D_2 $\rightarrow VII_6$ t t_2 s_6 DD_5^{6-5} D D_2 $\rightarrow III_6$

Модуляція із мінору в тональності III, V, VII ступеней через тоніку:

10a

a → C

a → e (E)

a → G

Модуляція із мінору в III, V, VII ступені через відхилення до спільного акорду:

106

a → C

a → e

a → G

Модуляція як відхилення в тональності III, V, VII ступеней з подальшим закріпленням нової тоніки:

a → C: t D → $\boxed{\text{III} = \text{T}}$ DDVII₇ K D₇ T;

a → e: t D₂ → $\boxed{\text{d}_6 = \text{t}_6}$ D₄⁶ t s₅⁶⁺¹ K D₇ t;

a → G: t D₃⁴ → $\boxed{\text{VII}_H = \text{T}}$ S₆ II₃⁴⁺¹⁺³ K D₇ t.

C → a

VII₇ → II = S

Модуляція із мінору в напрямку S (в IV, VI):

116
a → F

D₃⁴ → VI = T

a → F

D₅⁶ → S DDVII

t III S

a → d

D₂ → S₆ = t₆

t d D₇/S

перерваний зворот

126

a-moll F-dur g-moll

The musical score is written for piano in 3/4 time. It consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature starts with one flat (a-moll). In the second measure, the key signature changes to two flats (F-dur), indicated by a bracket above the staff. In the sixth measure, the key signature changes to three flats (g-moll), also indicated by a bracket above the staff. The melody in the treble staff is primarily composed of quarter and eighth notes, while the bass staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

Музичні приклади наведені в розділі «Аналіз» (тиждень 18-19).

Неакордові звуки

Неакордові звуки — це ті, що не входять до складу акорду.

Вони мелодизують, живлять музичну тканину, варіюють і урізноманітнюють звучання акордів, підсилюють їх напруженість і тяжіння.

Неакордові звуки поділяють на 4 види:

Затримання — єдине серед інших неакордових звуків припадає на сильну долю такту (або на сильну частину будь-якої долі), розв'язується кроком на секунду (якщо секунда висхідна, то, як правило, вона мала). Розв'язання може бути запізненим. Затримання бувають подвійними і потрійними.

Прохідні і допоміжні звуки розміщуються на слабких долях такту проміж акордових звуків. Вони також бувають подвійними і потрійними, діатонічними і хроматичними. Серед допоміжних звуків є такі, що взяті стрибком та розв'язані плавно, або зовсім залишені без розв'язання (камбіата).

Предйом — явище, протилежне затриманню. Якщо в затриманні акордовий звук приходить після всіх інших акордових, то тут навпаки: акордовий звук ніби «вилітає» на слабкій долі дрібною тривалістю попереду свого акорду.

13

затримання

прохідні

Допоміжний

покинутий — «камбіата» предйом

Органний пункт

Органний пункт — це звук, або співзвуччя, що видержується, або повторюється в будь-якому голосі, і на фоні якого змінюється гармонія в інших голосах.

Частіше зустрічається органний пункт на I ступені — тонічний, та на V ступені — доміантовий. Буває і подвійний — тоніко-доміантовий.

Тонічний органний пункт дає гармонічну стійкість і спокій. Його більше в заключних розділах та на початку будови.

Доміантовий органний пункт накопичує нестійкість і напругу. Він зустрічається більше в середині форми, в розробках та перед репризою.

В обох випадках виникає протиріччя гармоній — поліфункціональність.

Органний пункт у верхніх або середніх пластах фактури частіше називають педаллю.

Значно рідше органний пункт зустрічається на III, IV ступенях.

1. Приклад учнівської роботи:

14

2. Приклади використання органного пункту:

[Andante maestoso]

Ф.Ліст "Перелюди", п.п.

p espress. ma tranquillo

Arpa, Archi

This system shows the beginning of the piece in G major, 4/4 time. The right hand features a series of chords with triplets, while the left hand plays a rhythmic pattern of eighth notes with triplets. The tempo is marked 'Andante maestoso'.

This system continues the musical material from the first system, maintaining the same tempo and dynamics. It features more complex chordal textures and rhythmic patterns in both hands.

Е.Гріг. Похід гномів, ор54 № 3

slim

This system is in D minor, 2/4 time. The right hand has a melodic line with some grace notes, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. The tempo is 'Andante'.

This system continues the piece, showing the development of the melodic and accompanimental themes. The left hand's accompaniment remains consistent.

Плясова

[Весело]

This system is in G major, 2/4 time. It features a lively, rhythmic melody in the right hand and a simple harmonic accompaniment in the left hand. The tempo is 'Allegretto'.

[Allegretto]

Ш.Гуно. "Ніч"

simile

This system is in D minor, 2/4 time. It features a melodic line in the right hand with some grace notes and a rhythmic accompaniment in the left hand. The tempo is 'Allegretto'.

Й. С. Бах. ДТК I, Прелюдія с-молл

Adagio **Allegro**

fz **ritard.**

Л. Бетховен. Соната № 16, Рондо

[Adagio] **Presto**

p *tr* *cresc.* *f*

Ф. Шопен. Мазурка оп. 17, № 4

[Lento, ma non troppo]

p *simile*

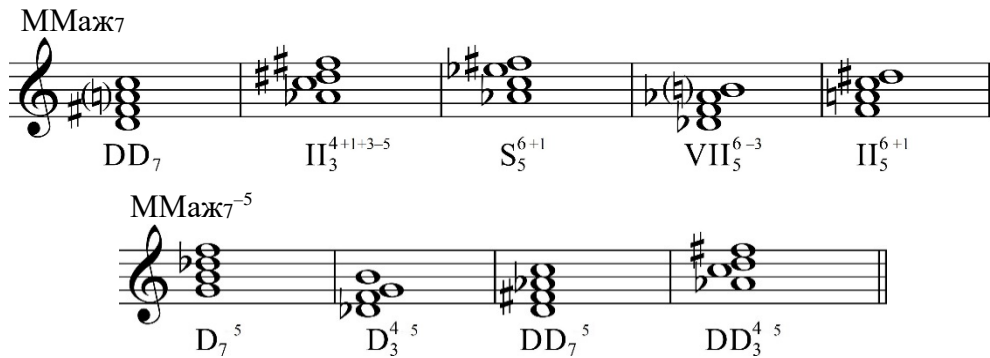
Енгармонізм ММаж₇, ММаж₇⁻⁵

Альтерація — це загострення тяжінь нестійких звуків.

Такі підвищення, чи пониження нестійких ступенів дають нову якість звучання знайомим акордам.

Виділимо деякі з них, що звучать за участю альтерованих ступенів як ММаж₇ та ММаж₇⁻⁵:

Кожен з них може бути розв'язаний, використовуючи енгармонічну заміну, у декілька тональностей:

15a

ММаж₇

	B	b		Es	es
D ₇	T	t	DD ₇	D ₃ ⁴	T

a

	A			E	e
DDVII ₅ ⁶⁻³	K	DD ₃ ⁴⁺¹⁻⁵	K	VII ₅ ⁶⁻³	D ₃ ⁴⁻⁵

ММаж₇⁻⁵

	B	b		Es	es
D ₇ ⁻⁵	T	t	DD ₇ ⁻⁵	D ₃ ⁴	T

	E	e		A	a
D ₃ ⁴⁻³	T	t	DD ₃ ⁴⁻⁵	K	K

ММаж₇

B, b Es, es a A E, e C

D₇ T(t) DD₇ D₃⁴ T(t) DDVII₅⁶⁻³ II₃₋₅⁴⁺³ K VII₅⁶⁻³ D₃⁴⁻⁵ T(t) II₅⁶⁺¹ T

ММаж₇⁻⁵

B, b Es, es E, e A, a

D₇⁻⁵ T(t) DD₇⁻⁵ D₃⁴ T(t) D₃⁴⁻⁵ T(t) DD₃⁴⁻⁵ K

Спроможність ММаж₇ та ММаж₇⁻⁵ розв'язуватись в різні тональності дає можливість поєднати їх, тобто здійснювати **енгармонічну модуляцію**.

Модуляція через енгармонізм ММаж₇ і ММаж₇⁻⁵ (D₇, D₇⁻⁵)

Енгармонічна модуляція базується на спроможності ММаж₇ і ММаж₇⁻⁵ розв'язуватись у різні тональності. До них відносяться D₇, DD₇, DD₃⁴⁺¹⁻⁵, S₅⁶⁺¹, II₅⁶⁺¹, VII₅⁶⁻³ (дивись попередню тему). Так виникає можливість поєднувати тональності, навіть дуже далекі по спорідненості.

Окрім того, у кожній тональності є малі мажорні септакорди, що виконують функцію побічних D₇ до II, III, IV, VI в мажорі, та до III, IV, VI, VII в мінорі.

Вони також можуть бути використані в модуляційних процесах як **спільні та водночас модулюючі акорди**.

16

C-dur h-moll C-dur fis-moll

C-dur Es-dur C-dur E-dur

D_7
Л₇

DD_7
Л₇

D_7/III
Л₇

D_7/S
Л₇

Музичні приклади наведені в розділі «Аналіз» (тиждень 24-25).

Модуляція через енгармонізм $3m_7$

Темперований стрій містить тільки три різних зменшених септакорди. Кожен з них буде ввідним або до тоніки, або до субдомінанти, або до домінанти в будь-якій тональності.

Зменшений септакорд має рівні за звучанням обернення, тому що збільшена секунда у їх складі серед малих терцій не вирізняється.

Таким чином, модулюючі можливості у $3m_7$ необмежені.

Наводимо розв'язання обернень $3m_7$ як VII_7 і як $DDVII_7$:

17

G, g E, e Cis, cis B, b

VII_7 T (t) VII_5^6 T_6 (t_6) VII_3^4 T_6 (t_6) VII_2 T_4^6 (t_4)

c C a A

$DDVII_7$ K DD_5^{6+1} K $DDVII_5^6$ K DD_3^{4+1} K

fis Fis es Es

$DDVII_3^4$ t DD_2^{1+1} T $DDVII_2$ t_6 DD_7^{1+1} T_6

18

c-moll h (H) c-moll a (A)

$VII_2 =$ $VII_7 =$

c-moll d (D) c-moll a (A)

$VII_7 =$ $DDVII_7 =$

Ф. Шопен. Мазурка ор. 24, № 2

es-moll

a-moll
a tempo

[Allegro non troppo] poco rit.

VII₂ = VII₅⁶

Л. Бетховен. Соната № 27, I ч.

a-moll

Es-dur es-moll

[Allegro]

VII₇ = VII₃⁴

Ф. Шопен. Экспромт № 1

As-dur

a-moll

[Sostenuto]

rit.

DD₂⁺¹ = VII₇

Л. Бетховен. Соната № 2, I ч.

e-moll

G-dur

[Allegro vivace]

VII₅⁶ = VII₇

B-dur

$VII_5^6 = VII_7$

D-dur

Л. БЕТХОВЕН. СОНАТА № 5, III Ч.

Des-dur [Prestissimo] c-moll Adagio Tempo I

$D_7 = II_7$ $VII_2 = DDVII_5^6$

Деякі засоби організації музичної тканини в XX — XXI століттях

XX століття — період війн, революційних катаклізмів, потрясінь, людських страждань.

XX століття — це період бурхливого розвитку цивілізації, великого технічного прогресу.

XX століття — це період інтенсивних пошуків, винаходів, сміливих експериментів у мистецтві.

І нерідко витоком — поштовхом до створення художнього твору (в поезії, живопису, музиці) були світ примар, фантазій, галюцинацій, сновидінь — всього того, що криється в підсвідомості людини.

Різноманітні течії, проекти, напрямки, техніки, засоби були відлунням величезних протиріч віку — від його духовного піднесення до руйнації ідеалів, ідеологій, моральних оман, філософських блукань, тощо.

Розвиток альтераційної та хроматичної систем у XIX столітті відчутно послабив ладофункціональні зв'язки. Вони поступово зникали під впливом інтенсивних модуляційних процесів, ухиленням від розв'язань, впровадження засобів мажоро-мінору, енгармонізмів, еліптичних зворотів.

І вже на зламі століть тональність стає ледь вловимою (К. Дебюссі, М. Равель). В композиторську практику увійшли полігармонія, полімодальність, політембровість.

Акордика збагатилась багатозвучними терцієвими і нетерцієвими комплексами загостреної дисонантності.

Водночас йшли пошуки, експерименти щодо фонічних, тембрових ефектів.

Все це призвело до атональності.

Засновником атональності вважається Арнольд Шенберг — австрійський композитор, автор теоретичних праць (його учні і послідовники — Антон Веберн, Альбан Берг).

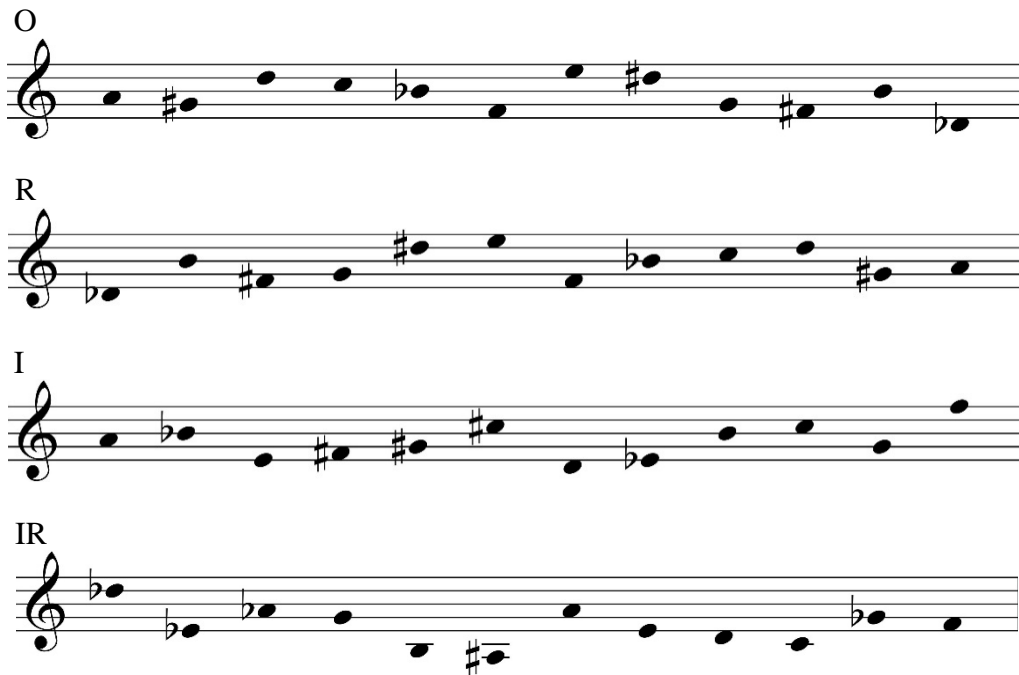
Атональність — це повна відмова від функціональної гармонії, відсутність центру у вигляді тоніки, відсутність тяжінь, перевага дисонуючих співзвучь.

Щоб якось організувати звуковий потік, надати йому упорядкування, А. Шенбергом була створена дванадцятитоновна техніка — додекафонія.

12-тонова система починається з формування серії.

Серія — це послідовність звуків, що не повторюючись, розташовуються в довільному порядку, переважно дисонуючими інтервалами без будь-якого натяку на тональні тяжіння.

Сама серія повинна постійно повторюватись у ракоході, інверсії, транспозиції, створюючи безліч варіантів з поліфонічними сполученнями. Багатоголосся створюється з численних варіантів серії. Її ритмічні зміни обмежень не мають.

З часом серійна техніка почала змінюватись: 12 тонів поступово перестали вважатись обов'язковими, їх могло бути значно менше, з'явилися серії ритму, динаміки, артикуляції.

В другій половині ХХ століття сформувались нові методи створення музики: алеаторика, сонористика, мінімалізм, мікрохроматика.

Алеаторика (випадковість). Головний принцип формування музичної тканини передбачає випадковість в сполученні звуків, тембрів, фрагментів твору.

Випадковість в організації матеріалу присутня не тільки у автора, а і у виконавця. Виконавець — рівноправний співавтор, який може на свій розсуд вносити зміни.

Сонористика — це винаходи з різноманітними звуковими фарбами. Частіше за все відбувається відмова від фіксації точної висоти звуків, фіксованого ритму та мелодичної лінії.

Сонори — це комбінація звуків (часто секундових нашарувань — кластерів), що рухаються хроматично, глісандо, тремоло, *pizzicato*, з нарощенням, або зменшенням динаміки.

Електронна музика — це та, що створюється за допомогою різноманітних засобів звукотехніки. Синтезаторами формуються нові комбінації натуральних звуків: дощу, машин, дзвонів, гудків транспорту, шумів міста, голосів птахів, тощо.

Мінімалізм — це використання найпростіших конструктивних форм.

Напрямок виник як протилежність постмодерну з його обтяжливими громіздкими перемішуваннями стилів та засобів.

Лаконізм відчувається у всьому — у кількості звуків, фарб, слів, інтер'єрів, тощо. Музична тканина складається з незначних ледь помітних змін звукової послідовності.

Безкінечне повторення однотипових фігур дає твору (і слухачу, і виконавцю) настрій спокою, заглиблення в один застиглий стан медитації.

Такий стиль має ще одну назву — «репетитивна музика».

Найбільш відомі композитори цього напрямку — Дьєрдь Лігеті, Ла Монте Янг, Філіп Гласс.

Мікрохроматика — звукова система, що містить інтервали, менші за півтон. 12-тоновий темперований стрій збагачується низхідними та висхідними рухами звуків на чверть тону, на третину тону, що позначається так:

Якою б не була техніка композиції, для аналізу творів сучасних митців необхідно розуміти явище «центральный элемент системы» (термін Ю. Холопова). Це опорний стрижень, здатний скріпити, об'єднати в одне ціле музичну тканину твору. Він ніби замінює класичну тоніку, замінює її акордовим комплексом, ритмічною або мелодичною фігурою, тембровою фарбою. Він виконує роль режисера, який керує структурою твору, вибудовує його драматургію, цементує, підпорядковує втіленню ідей автора всі інші засоби розвитку.

РОЗДІЛ ІІІ

Додатки

Тренувальний лист «Ритм» № 12

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Тренувальний лист «Ритм» № 12а

1.

2.

Тренувальний лист «Ритм» № 12б

1.

Тренувальний лист «Ритм» № 13

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Тренувальний лист «Ритм» № 13а

1.

2.

Тренувальний лист «Ритм» № 14.

Мішані розміри

1.

2.

Тренувальний лист «Ритм» № 15.

Перемінні розміри

1.

2.

Додатки для виконання творчих робіт

Тиждень 5-6

Створити і записати партитуру (експозиційний період) у жанрі менуету для тріо духових (fl. + ob. + fag.) і тріо струнних інструментів (v-no I + v-no II + cello). Перше речення надається:

Tempo di Minuetto

Fl.
Ob.
Fag.

Empty musical staves for Flute, Oboe, and Bassoon.

Tempo di Minuetto

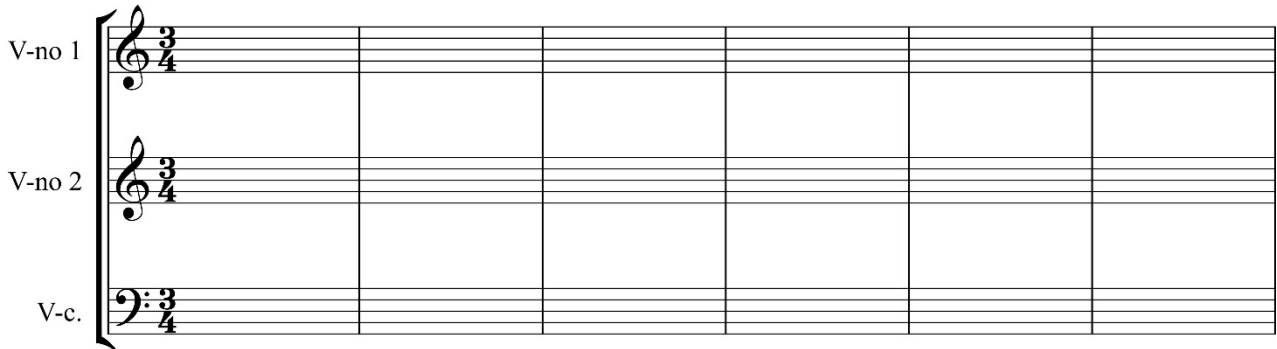
V-no 1
V-no 2
V-c.

Empty musical staves for Violin I, Violin II, and Cello.

Тиждень 7-8

Створити за допомогою секвенцій середній розділ менуету для тріо струнних (v-no, v-le, cello) та тріо духових (fl., ob., fag.) інструментів (менш підготовлені студенти можуть виконати запис для клавiру). Кінець експозиції і початок середини надаються.

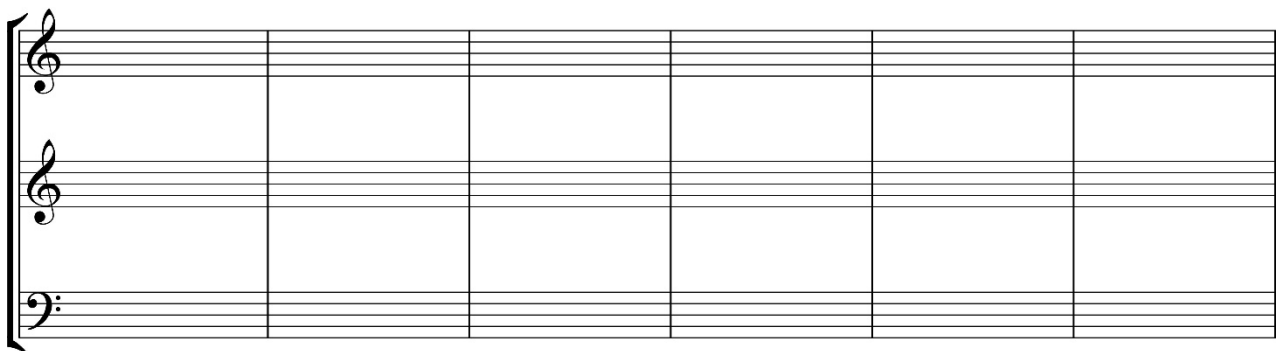
Примітка: слід взяти до уваги, що перше речення – модулюючий період C – G (дивись зразок в розділі V. «Аналіз»), тому завершення середнього розділу повинно підвести до тональності C-dur, з якої почнеться реприза.

Three empty musical staves for Violin 1 (V-no 1), Violin 2 (V-no 2), and Cello (V-c). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4.

First system of musical notation for Violin 1, Violin 2, and Cello. It shows the beginning of the minuet with a first ending bracket and a triplet of eighth notes in the second measure.

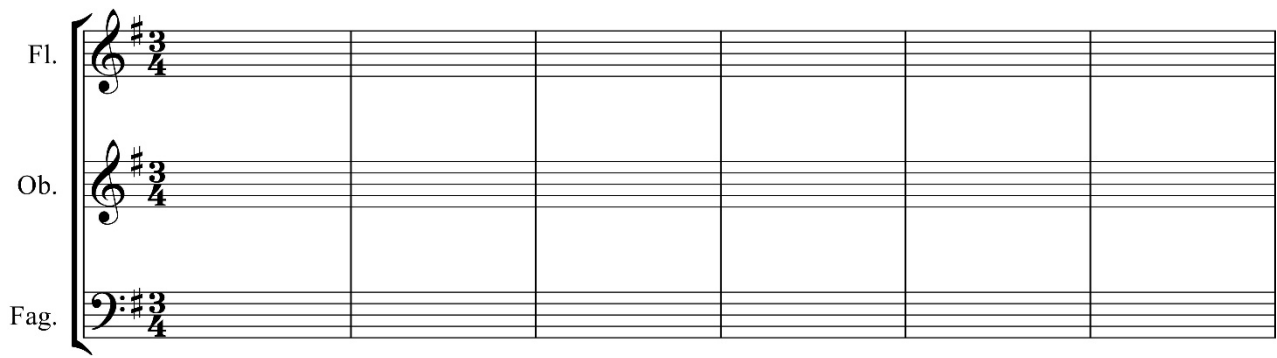

Three empty musical staves for Violin 1, Violin 2, and Cello, corresponding to the second system of the minuet.

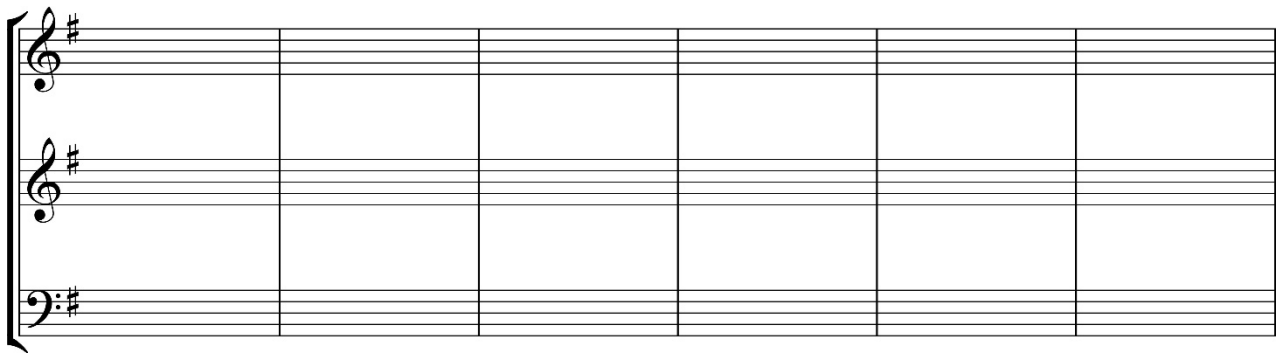
Fl. $\text{F}\sharp$ $\frac{3}{4}$

Ob. $\text{F}\sharp$ $\frac{3}{4}$

Fag. $\text{F}\sharp$ $\frac{3}{4}$

The first system contains musical notation for three staves. The first staff (Flute) has a first ending with a whole note G4 and a second ending with a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The second staff (Oboe) has a first ending with a whole note G4 and a second ending with a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The third staff (Bassoon) has a first ending with a whole note G3 and a second ending with a quarter note G3, a quarter note A3, and a quarter note B3. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4.

Тиждень 11-12

Надане перше речення продовжити до періоду (експозиція); додати середній розділ:

Tempo di Minuetto

V-no 1

V-no 2

V-c.

Tempo di Minuetto

Fl. *f*

Ob. *f*

Fag. *f*

Тиждень 20-21

Дописати відсутні фрагменти в каденціях хоралу Й. С. Баха № 92 «O, Jesu Christ, du höchstes Gut»:

The first system of the musical score consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The treble staff contains a melody with a fermata over the final note. The bass staff contains a bass line with various rhythmic patterns and accidentals.

The second system of the musical score consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The treble staff contains a melody with a fermata over the final note. The bass staff contains a bass line with various rhythmic patterns and accidentals.

The third system of the musical score consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The treble staff contains a melody with a fermata over the final note. The bass staff contains a bass line with various rhythmic patterns and accidentals.

Тиждень 22-23

1. Гармонізувати надану мелодію в стилі хоралів Й. С. Баха.
2. Порівняти з гармонізацією Й. С. Баха (хорал № 93 «Wach auf, mein Herz»).

The first system of musical notation consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The melody in the treble staff begins with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, C5, D5, E5, and F5. The bass staff is empty.

The second system of musical notation consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has two flats, and the time signature is 3/4. The melody in the treble staff continues with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, C5, D5, E5, and F5. The bass staff is empty.

The third system of musical notation consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has two flats, and the time signature is 3/4. The melody in the treble staff continues with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, C5, D5, E5, and F5. The bass staff is empty.

The fourth system of musical notation consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The key signature has two flats, and the time signature is 3/4. The melody in the treble staff continues with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, C5, D5, E5, and F5. The bass staff is empty. The system ends with a double bar line.

Тиждень 26-27

Запис відсутніх фрагментів у партитурі:

1. Л. Бетховен. Квартет № 15, IV ч. (партія v-no I):

Alla marcia, assai vivace

V-no I

V-c

f *p* *f* *p*

f *cresc.* *f*

cresc. *f*

Тиждень 28-29

Створити квартетну партитуру за наданою партією v-no I на тему Й. Гайдна. Тема для створення експозиції надається:

Andante cantabile

V-no I

V-no II

V-le

V-c

The first system of a musical score, consisting of four staves. The top staff is a treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). It contains the following notes: a dotted quarter note on G4, an eighth note on A4, a quarter note on B4, a half note on C5, and a quarter rest. The remaining three staves (two treble and one bass) are empty.

The second system of a musical score, consisting of four empty staves. The top staff is a treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The remaining three staves (two treble and one bass) are also empty.

The third system of a musical score, consisting of four empty staves. The top staff is a treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The remaining three staves (two treble and one bass) are also empty.

Тиждень 30-31

Заповнити відсутні фрагменти в оркестровій партитурі Ж. Бізе.
«Арлезіанка». Пастораль:

Andante

Fl. *p* *sostenuto*

Cl. A *p* *sostenuto*

I, II *p*

Corni F III, IV *p*

T-ro prov. *p*

V-ni I *unis.*

V-ni II *unis.* *arco* *p*

V-le *arco*

V-c. *unis.* *p*

II

IV

Тиждень 32

Заповнити відсутні фрагменти в оркестровій партитурі:

[Lento] К.В. Глюк. "Орфей", а. II

Fl.

V-c., C-b

Detailed description: This musical score is for a Flute (Fl.) and Violoncello/Contrabass (V-c., C-b) in 3/4 time, marked Lento. The key signature has one flat (B-flat). The Flute part is mostly blank, with only a few notes in the first measure. The Violoncello/Contrabass part has a melodic line starting with a quarter note G2, followed by quarter notes A2, B2, C3, D3, E3, F3, G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6, D6, E6, F6, G6, A6, B6, C7, D7, E7, F7, G7, A7, B7, C8, D8, E8, F8, G8, A8, B8, C9, D9, E9, F9, G9, A9, B9, C10, D10, E10, F10, G10, A10, B10, C11, D11, E11, F11, G11, A11, B11, C12, D12, E12, F12, G12, A12, B12, C13, D13, E13, F13, G13, A13, B13, C14, D14, E14, F14, G14, A14, B14, C15, D15, E15, F15, G15, A15, B15, C16, D16, E16, F16, G16, A16, B16, C17, D17, E17, F17, G17, A17, B17, C18, D18, E18, F18, G18, A18, B18, C19, D19, E19, F19, G19, A19, B19, C20, D20, E20, F20, G20, A20, B20, C21, D21, E21, F21, G21, A21, B21, C22, D22, E22, F22, G22, A22, B22, C23, D23, E23, F23, G23, A23, B23, C24, D24, E24, F24, G24, A24, B24, C25, D25, E25, F25, G25, A25, B25, C26, D26, E26, F26, G26, A26, B26, C27, D27, E27, F27, G27, A27, B27, C28, D28, E28, F28, G28, A28, B28, C29, D29, E29, F29, G29, A29, B29, C30, D30, E30, F30, G30, A30, B30, C31, D31, E31, F31, G31, A31, B31, C32, D32, E32, F32, G32, A32, B32, C33, D33, E33, F33, G33, A33, B33, C34, D34, E34, F34, G34, A34, B34, C35, D35, E35, F35, G35, A35, B35, C36, D36, E36, F36, G36, A36, B36, C37, D37, E37, F37, G37, A37, B37, C38, D38, E38, F38, G38, A38, B38, C39, D39, E39, F39, G39, A39, B39, C40, D40, E40, F40, G40, A40, B40, C41, D41, E41, F41, G41, A41, B41, C42, D42, E42, F42, G42, A42, B42, C43, D43, E43, F43, G43, A43, B43, C44, D44, E44, F44, G44, A44, B44, C45, D45, E45, F45, G45, A45, B45, C46, D46, E46, F46, G46, A46, B46, C47, D47, E47, F47, G47, A47, B47, C48, D48, E48, F48, G48, A48, B48, C49, D49, E49, F49, G49, A49, B49, C50, D50, E50, F50, G50, A50, B50, C51, D51, E51, F51, G51, A51, B51, C52, D52, E52, F52, G52, A52, B52, C53, D53, E53, F53, G53, A53, B53, C54, D54, E54, F54, G54, A54, B54, C55, D55, E55, F55, G55, A55, B55, C56, D56, E56, F56, G56, A56, B56, C57, D57, E57, F57, G57, A57, B57, C58, D58, E58, F58, G58, A58, B58, C59, D59, E59, F59, G59, A59, B59, C60, D60, E60, F60, G60, A60, B60, C61, D61, E61, F61, G61, A61, B61, C62, D62, E62, F62, G62, A62, B62, C63, D63, E63, F63, G63, A63, B63, C64, D64, E64, F64, G64, A64, B64, C65, D65, E65, F65, G65, A65, B65, C66, D66, E66, F66, G66, A66, B66, C67, D67, E67, F67, G67, A67, B67, C68, D68, E68, F68, G68, A68, B68, C69, D69, E69, F69, G69, A69, B69, C70, D70, E70, F70, G70, A70, B70, C71, D71, E71, F71, G71, A71, B71, C72, D72, E72, F72, G72, A72, B72, C73, D73, E73, F73, G73, A73, B73, C74, D74, E74, F74, G74, A74, B74, C75, D75, E75, F75, G75, A75, B75, C76, D76, E76, F76, G76, A76, B76, C77, D77, E77, F77, G77, A77, B77, C78, D78, E78, F78, G78, A78, B78, C79, D79, E79, F79, G79, A79, B79, C80, D80, E80, F80, G80, A80, B80, C81, D81, E81, F81, G81, A81, B81, C82, D82, E82, F82, G82, A82, B82, C83, D83, E83, F83, G83, A83, B83, C84, D84, E84, F84, G84, A84, B84, C85, D85, E85, F85, G85, A85, B85, C86, D86, E86, F86, G86, A86, B86, C87, D87, E87, F87, G87, A87, B87, C88, D88, E88, F88, G88, A88, B88, C89, D89, E89, F89, G89, A89, B89, C90, D90, E90, F90, G90, A90, B90, C91, D91, E91, F91, G91, A91, B91, C92, D92, E92, F92, G92, A92, B92, C93, D93, E93, F93, G93, A93, B93, C94, D94, E94, F94, G94, A94, B94, C95, D95, E95, F95, G95, A95, B95, C96, D96, E96, F96, G96, A96, B96, C97, D97, E97, F97, G97, A97, B97, C98, D98, E98, F98, G98, A98, B98, C99, D99, E99, F99, G99, A99, B99, C100, D100, E100, F100, G100, A100, B100, C101, D101, E101, F101, G101, A101, B101, C102, D102, E102, F102, G102, A102, B102, C103, D103, E103, F103, G103, A103, B103, C104, D104, E104, F104, G104, A104, B104, C105, D105, E105, F105, G105, A105, B105, C106, D106, E106, F106, G106, A106, B106, C107, D107, E107, F107, G107, A107, B107, C108, D108, E108, F108, G108, A108, B108, C109, D109, E109, F109, G109, A109, B109, C110, D110, E110, F110, G110, A110, B110, C111, D111, E111, F111, G111, A111, B111, C112, D112, E112, F112, G112, A112, B112, C113, D113, E113, F113, G113, A113, B113, C114, D114, E114, F114, G114, A114, B114, C115, D115, E115, F115, G115, A115, B115, C116, D116, E116, F116, G116, A116, B116, C117, D117, E117, F117, G117, A117, B117, C118, D118, E118, F118, G118, A118, B118, C119, D119, E119, F119, G119, A119, B119, C120, D120, E120, F120, G120, A120, B120, C121, D121, E121, F121, G121, A121, B121, C122, D122, E122, F122, G122, A122, B122, C123, D123, E123, F123, G123, A123, B123, C124, D124, E124, F124, G124, A124, B124, C125, D125, E125, F125, G125, A125, B125, C126, D126, E126, F126, G126, A126, B126, C127, D127, E127, F127, G127, A127, B127, C128, D128, E128, F128, G128, A128, B128, C129, D129, E129, F129, G129, A129, B129, C130, D130, E130, F130, G130, A130, B130, C131, D131, E131, F131, G131, A131, B131, C132, D132, E132, F132, G132, A132, B132, C133, D133, E133, F133, G133, A133, B133, C134, D134, E134, F134, G134, A134, B134, C135, D135, E135, F135, G135, A135, B135, C136, D136, E136, F136, G136, A136, B136, C137, D137, E137, F137, G137, A137, B137, C138, D138, E138, F138, G138, A138, B138, C139, D139, E139, F139, G139, A139, B139, C140, D140, E140, F140, G140, A140, B140, C141, D141, E141, F141, G141, A141, B141, C142, D142, E142, F142, G142, A142, B142, C143, D143, E143, F143, G143, A143, B143, C144, D144, E144, F144, G144, A144, B144, C145, D145, E145, F145, G145, A145, B145, C146, D146, E146, F146, G146, A146, B146, C147, D147, E147, F147, G147, A147, B147, C148, D148, E148, F148, G148, A148, B148, C149, D149, E149, F149, G149, A149, B149, C150, D150, E150, F150, G150, A150, B150, C151, D151, E151, F151, G151, A151, B151, C152, D152, E152, F152, G152, A152, B152, C153, D153, E153, F153, G153, A153, B153, C154, D154, E154, F154, G154, A154, B154, C155, D155, E155, F155, G155, A155, B155, C156, D156, E156, F156, G156, A156, B156, C157, D157, E157, F157, G157, A157, B157, C158, D158, E158, F158, G158, A158, B158, C159, D159, E159, F159, G159, A159, B159, C160, D160, E160, F160, G160, A160, B160, C161, D161, E161, F161, G161, A161, B161, C162, D162, E162, F162, G162, A162, B162, C163, D163, E163, F163, G163, A163, B163, C164, D164, E164, F164, G164, A164, B164, C165, D165, E165, F165, G165, A165, B165, C166, D166, E166, F166, G166, A166, B166, C167, D167, E167, F167, G167, A167, B167, C168, D168, E168, F168, G168, A168, B168, C169, D169, E169, F169, G169, A169, B169, C170, D170, E170, F170, G170, A170, B170, C171, D171, E171, F171, G171, A171, B171, C172, D172, E172, F172, G172, A172, B172, C173, D173, E173, F173, G173, A173, B173, C174, D174, E174, F174, G174, A174, B174, C175, D175, E175, F175, G175, A175, B175, C176, D176, E176, F176, G176, A176, B176, C177, D177, E177, F177, G177, A177, B177, C178, D178, E178, F178, G178, A178, B178, C179, D179, E179, F179, G179, A179, B179, C180, D180, E180, F180, G180, A180, B180, C181, D181, E181, F181, G181, A181, B181, C182, D182, E182, F182, G182, A182, B182, C183, D183, E183, F183, G183, A183, B183, C184, D184, E184, F184, G184, A184, B184, C185, D185, E185, F185, G185, A185, B185, C186, D186, E186, F186, G186, A186, B186, C187, D187, E187, F187, G187, A187, B187, C188, D188, E188, F188, G188, A188, B188, C189, D189, E189, F189, G189, A189, B189, C190, D190, E190, F190, G190, A190, B190, C191, D191, E191, F191, G191, A191, B191, C192, D192, E192, F192, G192, A192, B192, C193, D193, E193, F193, G193, A193, B193, C194, D194, E194, F194, G194, A194, B194, C195, D195, E195, F195, G195, A195, B195, C196, D196, E196, F196, G196, A196, B196, C197, D197, E197, F197, G197, A197, B197, C198, D198, E198, F198, G198, A198, B198, C199, D199, E199, F199, G199, A199, B199, C200, D200, E200, F200, G200, A200, B200, C201, D201, E201, F201, G201, A201, B201, C202, D202, E202, F202, G202, A202, B202, C203, D203, E203, F203, G203, A203, B203, C204, D204, E204, F204, G204, A204, B204, C205, D205, E205, F205, G205, A205, B205, C206, D206, E206, F206, G206, A206, B206, C207, D207, E207, F207, G207, A207, B207, C208, D208, E208, F208, G208, A208, B208, C209, D209, E209, F209, G209, A209, B209, C210, D210, E210, F210, G210, A210, B210, C211, D211, E211, F211, G211, A211, B211, C212, D212, E212, F212, G212, A212, B212, C213, D213, E213, F213, G213, A213, B213, C214, D214, E214, F214, G214, A214, B214, C215, D215, E215, F215, G215, A215, B215, C216, D216, E216, F216, G216, A216, B216, C217, D217, E217, F217, G217, A217, B217, C218, D218, E218, F218, G218, A218, B218, C219, D219, E219, F219, G219, A219, B219, C220, D220, E220, F220, G220, A220, B220, C221, D221, E221, F221, G221, A221, B221, C222, D222, E222, F222, G222, A222, B222, C223, D223, E223, F223, G223, A223, B223, C224, D224, E224, F224, G224, A224, B224, C225, D225, E225, F225, G225, A225, B225, C226, D226, E226, F226, G226, A226, B226, C227, D227, E227, F227, G227, A227, B227, C228, D228, E228, F228, G228, A228, B228, C229, D229, E229, F229, G229, A229, B229, C230, D230, E230, F230, G230, A230, B230, C231, D231, E231, F231, G231, A231, B231, C232, D232, E232, F232, G232, A232, B232, C233, D233, E233, F233, G233, A233, B233, C234, D234, E234, F234, G234, A234, B234, C235, D235, E235, F235, G235, A235, B235, C236, D236, E236, F236, G236, A236, B236, C237, D237, E237, F237, G237, A237, B237, C238, D238, E238, F238, G238, A238, B238, C239, D239, E239, F239, G239, A239, B239, C240, D240, E240, F240, G240, A240, B240, C241, D241, E241, F241, G241, A241, B241, C242, D242, E242, F242, G242, A242, B242, C243, D243, E243, F243, G243, A243, B243, C244, D244, E244, F244, G244, A244, B244, C245, D245, E245, F245, G245, A245, B245, C246, D246, E246, F246, G246, A246, B246, C247, D247, E247, F247, G247, A247, B247, C248, D248, E248, F248, G248, A248, B248, C249, D249, E249, F249, G249, A249, B249, C250, D250, E250, F250, G250, A250, B250, C251, D251, E251, F251, G251, A251, B251, C252, D252, E252, F252, G252, A252, B252, C253, D253, E253, F253, G253, A253, B253, C254, D254, E254, F254, G254, A254, B254, C255, D255, E255, F255, G255, A255, B255, C256, D256, E256, F256, G256, A256, B256, C257, D257, E257, F257, G257, A257, B257, C258, D258, E258, F258, G258, A258, B258, C259, D259, E259, F259, G259, A259, B259, C260, D260, E260, F260, G260, A260, B260, C261, D261, E261, F261, G261, A261, B261, C262, D262, E262, F262, G262, A262, B262, C263, D263, E263, F263, G263, A263, B263, C264, D264, E264, F264, G264, A264, B264, C265, D265, E265, F265, G265, A265, B265, C266, D266, E266, F266, G266, A266, B266, C267, D267, E267, F267, G267, A267, B267, C268, D268, E268, F268, G268, A268, B268, C269, D269, E269, F269, G269, A269, B269, C270, D270, E270, F270, G270, A270, B270, C271, D271, E271, F271, G271, A271, B271, C272, D272, E272, F272, G272, A272, B272, C273, D273, E273, F273, G273, A273, B273, C274, D274, E274, F274, G274, A274, B274, C275, D275, E275, F275, G275, A275, B275, C276, D276, E276, F276, G276, A276, B276, C277, D277, E277, F277, G277, A277, B277, C278, D278, E278, F278, G278, A278, B278, C279, D279, E279, F279, G279, A279, B279, C280, D280, E280, F280, G280, A280, B280, C281, D281, E281, F281, G281, A281, B281, C282, D282, E282, F282, G282, A282, B282, C283, D283, E283, F283, G283, A283, B283, C284, D284, E284, F284, G284, A284, B284, C285, D285, E285, F285, G285, A285, B285, C286, D286, E286, F286, G286, A286, B286, C287, D287, E287, F287, G287, A287, B287, C288, D288, E288, F288, G288, A288, B288, C289, D289, E289, F289, G289, A289, B289, C290, D290, E290, F290, G290, A290, B290, C291, D291, E291, F291, G291, A291, B291, C292, D292, E292, F292, G292, A292, B292, C293, D293, E293, F293, G293, A293, B293, C294, D294, E294, F294, G294, A294, B294, C295, D295, E295, F295, G295, A295, B295, C296, D296, E296, F296, G296, A296, B296, C297, D297, E297, F297, G297, A297, B297, C298, D298, E298, F298, G298, A298, B298, C299, D299, E299, F299, G299, A299, B299, C300, D300, E300, F300, G300, A300, B300, C301, D301, E301, F301, G301, A301, B301, C302, D302, E302, F302, G302, A302, B302, C303, D303, E303, F303, G303, A303, B303, C304, D304, E304, F304, G304, A304, B304, C305, D305, E305, F305, G305, A305, B305, C306, D306, E306, F306, G306, A306, B306, C307, D307, E307, F307, G307, A307, B307, C308, D308, E308, F308, G308, A308, B308, C309, D309, E309, F309, G309, A309, B309, C310, D310, E310, F310, G310, A310, B310, C311, D311, E311, F311, G311, A311, B311, C312, D312, E312, F312, G312, A312, B312, C313, D313, E313, F313, G313, A313, B313, C314, D314, E314, F314, G314, A314, B314, C315, D315, E315, F315, G315, A315, B315, C316, D316, E316, F316, G316, A316, B316, C317, D317, E317, F317, G317, A317, B317, C318, D318, E318, F318, G318, A318, B318, C319, D319, E319, F319, G319, A319, B319, C320, D320, E320, F320, G320, A320, B320, C321, D321, E321, F321, G321, A321, B321, C322, D322, E322, F322, G322, A322, B322, C323, D323, E323, F323, G323, A323, B323, C324, D324, E324, F324, G324, A324, B324, C325, D325, E325, F325, G325, A325, B325, C326, D326, E326, F326, G326, A326, B326, C327, D327, E327, F327, G327, A327, B327, C328, D328, E328, F328, G328, A328, B328, C329, D329, E329, F329, G329, A329, B329, C330, D330, E330, F330, G330, A330, B330, C331, D331, E331, F331, G331, A331, B331, C332, D332, E332, F332, G332, A332, B332, C333, D333, E333, F333, G333, A333, B333, C334, D334, E334, F334, G334, A334, B334, C335, D335, E335, F335, G335, A335, B335, C336, D336, E336, F336, G336, A336, B336, C337, D337, E337, F337, G337, A337, B337, C338, D338, E338, F338, G338, A338, B338, C339, D339, E339, F339, G339, A339, B339, C340, D340, E340, F340, G340, A340, B340, C341, D341, E341, F341, G341, A341, B341, C342, D342, E342, F342, G342, A342, B342, C343, D343, E343, F343, G343, A343, B343, C344, D344, E344, F344, G344, A344, B344, C345, D345, E345, F345, G345, A345, B345, C346, D346, E346, F346, G346, A346, B346, C347, D347, E347, F347, G347, A347, B347, C348, D348, E348, F348, G348, A348, B348, C349, D349, E349, F349, G349, A349, B349, C350, D350, E350, F350, G350, A350, B350, C351, D351, E351, F351, G351, A351, B351, C352, D352, E352, F352, G352, A352, B352, C353, D353, E353, F353, G353, A353, B353, C354, D354, E354, F354, G354, A354, B354, C355, D355, E355, F355, G355, A355, B355, C356, D356, E356, F356, G356, A356, B356, C357, D357, E357, F357, G357, A357, B357, C358, D358, E358, F358, G358, A358, B358, C359, D359, E359, F359, G359, A359, B359, C360, D360, E360, F360, G360, A360, B360, C361, D361, E361, F361, G361, A361, B361, C362, D362, E362, F362, G362, A362, B362, C363, D363, E363, F363, G363, A363, B363, C364, D364, E364, F364, G364, A364, B364, C365, D365, E365, F365, G365, A365, B365, C366, D366, E366, F366, G366, A366, B366, C367, D367, E367, F367, G367, A367, B367, C368, D368, E368, F368, G368, A368, B

Рекомендована література

Базова:

1. Антків Ю. Сольфеджіо. Одноголосся. На основі української народної пісні : навчальний посібник для студентів вищих музичних навчальних закладів, музичних училищ та учнів старших класів музичних шкіл. Львів : Видавець Тетюк Т. В., 2014. 124 с.
2. Козацькі пісні Дніпропетровщини/ Упорядк. Дніпропетровська консерваторія ім. М. Глінки. Дніпропетровськ : «ЛізуновПрес», 2015. 60 с.
3. Козинська К. Б. Сольфеджіо на матеріалі класичної музики. : навчальний посібник для студентів музичних училищ, музично-педагогічних навчальних закладів, учнів старших класів спеціалізованих музичних шкіл (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2017. 48 с.
4. Козинська К. Б. Сольфеджіо. Одноголосся та двоголосся : навчальний посібник для спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2024. 84 с.
5. Лютько Л. П. Теорія музики (III курс): Навчальний посібник для студентів спеціальності «Музичне мистецтво». Дніпро : Ліра, 2019. 108 с.
6. Лютько Л. П. Теорія музики (IV курс): Навчальний посібник для студентів спеціальності «Музичне мистецтво». Дніпро : Ліра, 2019. 116 с.
7. Руда К., Томич Н., Шевчук С. «Цікаве сольфеджіо» : навчальна книга з навчальної дисципліни «Сольфеджіо». Івано-Франківськ : Голіней О. В., 2024. 100 с.
8. Скуратовський В. Задачі з гармонії. Частина 1. Дніпро : Ліра, 2025. 220 с.
9. Смаглій Г., Маловик Л. Основи теорії музики : Підручник для навчальних закладів освіти, культури і мистецтв. Харків : Факт, 2005. 384 с.
10. Фоменко Л. Сольфеджіо : Навчальний посібник. К., 2018. 84 с.

Додаткова:

1. Афоніна О. С., Баранова В. О. Сольфеджіо : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця : Нова Книга, 2013. 224 с.
2. Афоніна О. С., Баранова В. О. Сольфеджіо на основі сучасної, джазової та естрадної музики : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця : Нова Книга, 2013. 148 с.
3. Бондаренко Т. О., Котляревський І. А., Пясковський І. Б., Самохвалов В. Я., Чижик І. О. Лекції з теорії гармонії. Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2018. 356 с.
4. Буравчук А. Сольфеджіо : навчальний посібник для початкових спеціалізованих навчальних закладів (шкіл естетичного виховання). К. : Мелосвіт, 2015. 112 с.
5. Вознюк П. Т., Польковська С. П. Гармонія : Навчально-методичний посібник з мелодіями для гармонізації. Вінниця : Нова книга, 2019. 85 с.

6. Збірник диктантів для учнів 5-8 класів мистецьких шкіл/ Укл. Мацько М. С. Чернівці, 2020. 84 с.
7. Іванова О. В. Курс гармонії у схемах : Практичний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівня акредитації. Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2019. 32 с.
8. Іванова О.В. Посібник з інструментознавства. Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2015. 68 с.
9. Іванова О. В. Посібник «Практичні завдання з фортепіано у курсі гармонії з аудіоприкладами». Маріуполь : ПрАТ «Газета «Приазовський робочий», 2019. 32 с.
10. Лекції з теорії гармонії/ Бондаренко Т. О., Котляревський І. А., Пясковський І. Б., Самохвалов В. Я., Чижик І. О. : Навчальний посібник для вищих мистецьких навчальних закладів. Житомир : Видавець О. О. Євєнук, 2018. 356 с.
11. Лемішко М. Гармонія. Частина 1. Діатоніка. Вінниця : Нова книга, 2007. 164 с.
12. Мазур І. Інтенаційні вправи для розвитку творчих здібностей. Одеса : «Астропринт», 2012. 100 с.
13. Пісенний вінок. Українські народні пісні/ Упоряд. А.Я. Михалько. К. : «Криниця», 2007. 400 с.
14. Побережна Г., Щериця Т. Загальна теорія музики : Підручник. К. : Вища шк., 2004. 303 с.
15. Побережна Г. І., Щериця Т. В. Українська народна пісня : Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. К. : Вища шк., 2006. 151 с.
16. Скуратовський В. Задачі з гармонії. Частина II. Дніпро : Ліра, 2017. 148 с.
17. Скуратовський В. 200 диктантів із сольфеджіо (двоголосся та триголосся). Дніпропетровськ: Юрій Сердюк, 2005. 54 с.
18. Скуратовський В. І. Твори для дітей. Запоріжжя : ТОВ «Мега-Мікс», 2017. 72 с.
19. Скуратовський В. І. Твори для фортепіано («Альбом для дітей», «Сюїта пам'яті Равеля», дві п'єси). Дніпро : АРТ-ПРЕС, 2017. 64 с.
20. Хазова Г. Г. Вправи з теорії музики. Групування. Навчальний посібник з «Теорії музики» для здобувачів освіти I-х курсів музичних коледжів. Запоріжжя : 2020 р. 28 с.

21. Шпаковська Л. Диктанти на інтонаційній основі української музики. Одноголосся. Двоголосся : Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації. К. : «Музична Україна», 2006. 68 с.
22. Bach J.S. 371 vierst immigr Choralgesange. Leipzig, 1988.
23. Haydn J. Ausgewalte streichquartette. Band: I 1-6. Edition Peters. Leipzig 1026 a.
24. Mozart W. Ausgewalte streichquartette. Band: II 6-10. Edition Peters. Leipzig 1037 b.

Навчально-методичне видання

ТЕОРІЯ МУЗИКИ

(IV курс)

Навчально-методичний посібник

В авторській редакції

Комп'ютерна верстка:
Андрій Дашков, Катерина Капітонова,
Марія Зільберман

Підписано до друку 25.08.2025.
Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 12,79.
Зам. № 121.

Видавництво та друкарня ПП «Ліра ЛТД».
Вул. Наукова, 5, м. Дніпро, 49107.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
та розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 6042 від 26.02.2018.